



# ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

## ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐν Ἀθήναις  
τῇ 19 Ἀπριλίου 1956

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἀριθμὸς φύλλου 106

### ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

Περὶ ἀσφαλείας τῶν ἐν ταῖς οἰκοδομικαῖς ἐργασίαις ἀσχολουμένων ἐργατῶν καὶ τεχνιτῶν.

**ΠΑΥΛΟΣ**  
**ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Νόμου ΓεΔΔ' (3934) ἀπερὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν καὶ περὶ ὠρῶν ἐργασίας» προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ, μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 14)1956 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

Ἄρθρον 1.

Οἱ ἰδιοκτῆται, μηχανικοὶ, ἀρχιτέκτονες, ἐργολῆπται καὶ πάντες ἐν γένει οἱ ἐπιχειρηματῆται ἀνεγέρσεως, ἐπισκευῆς, διακοσμήσεως, χρωματισμοῦ οἰκοδομῶν, ὡς καὶ τῶν μεταλλικῶν, μηχανουργικῶν καὶ τῶν πάσης φύσεως μηχανολογικῶν καὶ ἠλεκτροτεχνικῶν ἐργασιῶν συναφῶν μετὰ τῶν οἰκοδομῶν τούτων ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἀποσκοποῦντος τὴν πρόληψιν ἀτυχημάτων τῶν παρ' αὐτοῖς ἐργαζομένων τεχνιτῶν καὶ ἐργατῶν.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

#### ΙΚΡΙΩΜΑΤΑ (Σκαλωσιές).

Ἄρθρον 2.

Χρησιμοποίησις ἰκριωμάτων.

1. Εἰς τὰς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναφερομένης ἐργασίας μὴ δυναμένης νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἀκινδύνως ἄνω τῶν δύο μέτρων τῇ βοήθειᾳ κλιμάκων ἢ ἄλλων μέσων, δεόν ὅπως χρησιμοποιῶνται ἰκριώματα, ὧν ἡ ἐγκατάστασις καὶ ἡ σύνθεσις θὰ εἶναι σύμφωνα πρὸς τὰς ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἄρθροις προβλεπομένης διατάξεως ἀσφαλείας.

2. Δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἐναρξίς καὶ ἐκτέλεσις ἐργασίας ἐπὶ ἰκριωμάτων εἰμὴ κατόπιν ἐγγράφου βεβαίωσεως εἰς διπλὸν τοῦ ὑπευθύνου μηχανικοῦ ἢ ἐργολάβου τοῦ ἐπιβλέποντος τὸ ὑπὸ ἐκτέλεσιν ἔργον, ὅτι τὰ κατασκευασθέντα ἰκριώματα πληροῦν ἅπαντας τοὺς ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος προβλεπομένους ὁρους ἀσφαλείας πρὸς τὸν οἰκείον Ἐπόπτην ἢ Ἐπιθεωρητὴν Ἐργασίας ἢ ὅπου δὲν ὑπάρχουσι τοιοῦτοι ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς ὅστις βεβαίωι τὴν γενομένην κατάθεσιν τῆς μιάς ἐξ αὐτῶν.

Ἄρθρον 3.

Ἀγκίστρωσις Ἰκριωμάτων (Σκάλωμα).

Ἡ σύνθεσις καὶ ἐγκατάστασις τῶν ἰκριωμάτων δεόν νὰ γίνεται ἐπὶ σταθερῶν καὶ ἀσφαλῶν σημείων τοῦ ὑπὸ κατασκευὴν ἔργου.

Ἀπαγορεύεται ἡ ἀγκίστρωσις τῶν ἰκριωμάτων ἐπὶ κυκλιδωμάτων (κάγκελα), ἐξωστῶν, καπνοδόχων, ἐπιστρωτήρων στέγης (κορνίζες), σωλήνων παντὸς εἴδους καὶ ἐν γένει ἐπὶ σημείων ἐπισηφάλοῦς ἀντοχῆς.

Ἄρθρον 4.

Εἶδη ἰκριωμάτων.

1. Σταθερὰ ἰκριώματα κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ παρόντος εἶναι ξύλινοι ἢ καὶ μεταλλικαὶ κατασκευαί, ἐξυπηρετοῦσαι τὰς, εἰς διάφορα ὕψη ἐκτελουμένας, ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 ἀναφερομένων, ἐργασίας καὶ μὴ δυνάμεναι νὰ θραυσθῶσιν νὰ μετασχηματισθῶσιν ἢ νὰ ὑποστῶσι κραδασμούς ἐπικινδύνους.

2. Κινητὰ ἰκριώματα νοοῦνται ξύλινοι ὀκρίβαντες (καβαλέτα) ὕψους ἐνός καὶ μέχρι τὸ πολὺ τριῶν μέτρων, χρησιμοποιοῦμενοι μόνον κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 13 προβλεπομένης περιπτώσεως.

3. Προκειμένου περὶ ἐπισκευῆς κάτωθεν ἐναερίων διαδρόμων ἢ οἰκοδομημάτων ἢ ἐπὶ προσόψεων καὶ ἐν γένει κατασκευῶν ἐφ' ὧν εἶναι δύσκολος ἡ ἐγκατάστασις σταθερῶν ἰκριωμάτων, δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ἡ χρησιμοποίησις κρεμαστῶν ἰκριωμάτων κατόπιν τῆς αὐτῆς διαδικασίας τῆς παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος.

Ὡς τοιαῦτα νοοῦνται δάπεδα ἐξ ἐλαφρῶν καὶ ἀνθεκτικῶν σανιδωμάτων ἀνηρτημένα διὰ σχοινίων ἐκ σταθερῶν σημείων τοῦ ἐκτελουμένου ἢ ἐπισκευαζομένου ἔργου.

Ἄρθρον 5.

Σταθερὰ ἰκριώματα.

1. Τὰ ὕλικά ἐξ ὧν συνίστανται τὰ ἰκριώματα δεόν νὰ εἶναι ἀρίστης ποιότητος, ἀνθεκτικὰ καὶ ἐπιμελῶς συντετηγμένα τὰ δὲ ξύλινα ἰκριώματα νὰ συνίστανται ἐξ ὑγιούς ξύλου ἀπηλλαγμένου ἐντελῶς τοῦ φλοιοῦ, ἐκ μακρῶν ἰνῶν ἀποτελουμένου, καὶ κατὰ τὸ δυνατόν ἀνευ ρωγμῶν ἢ ἀρμῶν.

Ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς ἡ βαφή καὶ τὸ στοκάρισμα διὰ τὴν ἀπόκρυψιν τῶν τυχῶν ἐλαττωμάτων τῶν χρησιμοποιουμένων ξύλων.

2. Ἡ συντήρησις τῶν ὕλικῶν τοῦ ἰκριωματος ἀνατίθεται εἰς πεπειραμένον πρόσωπον, ὅπερ πρὸ ἐκάστης χρήσεως ἐξετάζει ταῦτα ἐπιμελῶς καὶ τὰ μὲν κατάλληλα παραδίδει πρὸς χρησιμοποίησιν, τὰ δὲ ἀκατάλληλα, εἴτε τὰ μεταποιεῖ ἵνα τὰ χρησιμοποιήσῃ πρὸς ἄλλον σκοπὸν, εἴτε τὰ ἀχρηστεύει.

Τὸ αὐτὸ πρόσωπον μεριμνᾷ διὰ τὴν καλὴν διατήρησιν τῶν ἤλων (καρφιῶν), κοχλιῶν, περικοχλιῶν, συνδετήρων καὶ λοιπῶν παρομοίων ὕλικῶν, ἐξ ὧν ἀχρηστεύει τὰ βεβαιωθέντα (σκουριασμένα) καὶ ὅπωςδήποτε στρεβλωθέντα ἢ ὑποστάντα μείωσιν τῆς μηχανικῆς αὐτῶν ἀντοχῆς.

3. Κατὰ τὴν σύνθεσιν τῶν ξυλίνων ἰκριωμάτων καὶ εἰδικῶς τῶν ὀρθοστατῶν (ἀντένες), θὰ χρησιμοποιῶνται αἱ ὑπάρχουσαι ὅπαι κοχλιῶν ἀνευ διατρήσεως νέων ὀπῶν, ἵνα μὴ ἐπέλθῃ μείωσις τῆς μηχανικῆς ἀντικατάστασης αὐτῶν.

Κατά την άποσύνθεσιν ή εξαγωγή των ήλων θά γίνεται μόνον άφου εύθυγραμμισθῆ τὸ τυχόν καμφθὲν ἄκρον τοῦ ήλου.

Ὁ κατά την ήλωσιν τυχόν καμφθεις (στραβώση) ήλος θέον άμέσως νά άφαιρεθῆ και νά προσηλωθῆ άντ' αὐτοῦ έτερος εύθύγραμμος.

Ἄρθρον 6.

Ὁρθοστάται (άντένες).

1. Τά σταθερά ικριώματα συντετανται είτε έκ μιᾶς σειρᾶς είτε έκ δύο σειρῶν όρθοστατῶν (άντένες).

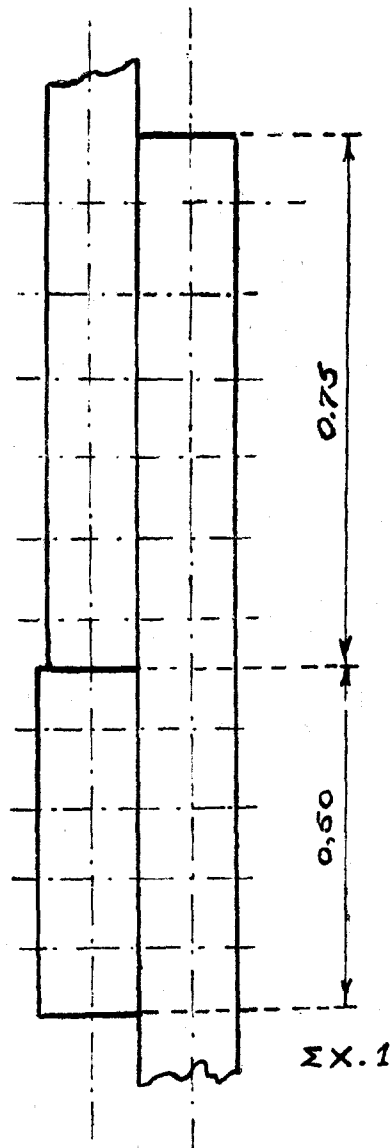
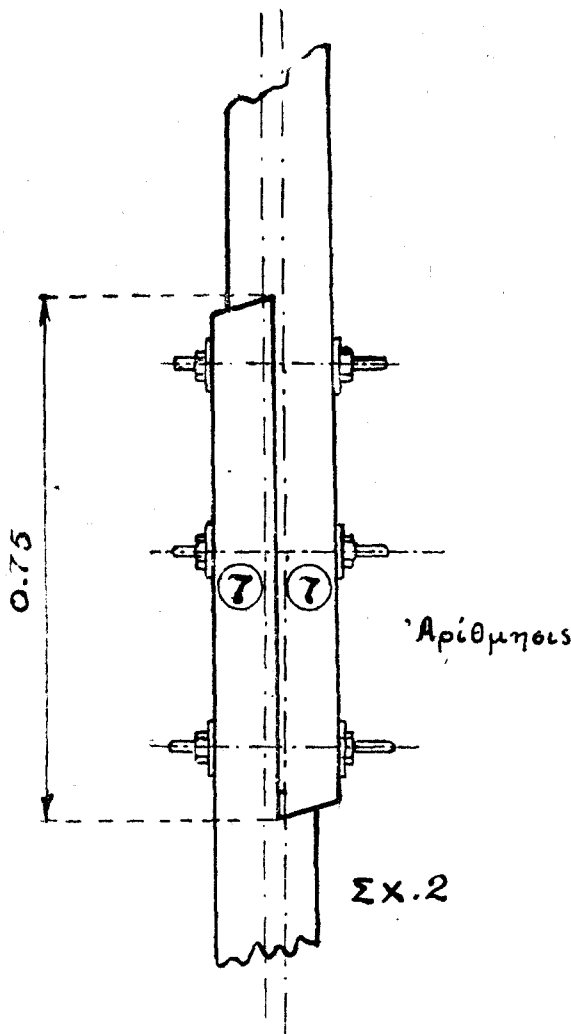
2. Οί όρθοστάται (άντένες) κατασκευάζονται έξ ύγιους ξύλου μακρῶν ήνῶν, τομῆς άπόλύτως τετραγωνικῆς, άπαγορευομένης γενικῶς τῆς χρησιμοποίησεως τετημημένων κατά μήκος (έσχισμένων) δοκῶν, και δύνανται νά άποτελεσθῶσιν έκ πλειόνων τεμαχίων συντιθεμένων ως κατωτέρω.

3. Είς ύψη κάτω τῶν δέκα μέτρων δύνανται νά χρησιμο-

ποιηθῶσιν όρθοστάται ὧν ή καθ' ύψος σύνθεσις γίνεται διά πλευρικῆς έπαφῆς μήκους 0,75 μ. έπί άναβολέως (τάκου) μήκους 0,50 μ. και τομῆς ίσης ή μεγαλύτερας τῆς τῶν άνω όρθοστατῶν.

Ὁ άναβολέως (τάκος) προσηλούται χαμηλότερον τοῦ άνω άκρου τοῦ κάτω όρθοστατοῦ. Ἐπί δέ τοῦ άνω άκρου τοῦ άναβολέως έπακουμβᾶ τὸ κάτω άκρον τοῦ άνω όρθοστατοῦ ως τοῦτο έμφαίνεται είς τὸ κατωτέρω ύπ' άριθ. 1 σχεδιάγραμμα.

4. Ὁρθοστάται ύψους άνω τῶν 10 μέτρων θέον νά συντέωνται καθ' ύψος διά σφηνοειδῶν και πλευρικῶν έγκοπῶν, είς μήκος τοῦλάχιστον 0,75 μ. τῶν άκρων συσφιγγομένων πρὸς άλληλα δι' έγκαρσίων διαπεραστικῶν κοχλιῶν, παρεμβαλομένων μεταλλικῶν διατρήτων δίσκων (ροδελλῶν) τετραπλάσιας διαμέτρου τοῦ σώματος τοῦ κοχλίου, πάχους τοῦλάχιστον 3 χιλιοστῶν μεταξὺ περικοχλίου και ξύλου συμφώνως πρὸς τὸ ύπ' άριθ. 2 σχεδιάγραμμα. Τά άκρα ταῦτα τῶν όρθοστατῶν φέρωσι μονίμως τοὺς αὐτοὺς άριθμοὺς διά μεταγενεστέρας χρησιμοποίησεως (βλ. σχ. 1 και 2).



5. Αί τομαί τῶν όρθοστατῶν συναρτήσει τοῦ ύψους και τοῦ πλήθους αὐτῶν θέον νά είναι σύμφωνα πρὸς τὰς έν τῷ κατωτέρω πίνακι άναγραφόμενας διαστάσεις :

Συνολικόν ύψος	6μ.	10μ.	14μ.	18μ.	22μ.	26μ.	30μ.
	Διαστ. τομῆς	Διαστ. τομῆς	Διαστ. τομῆς	Διαστ. τομῆς	Διαστ. τομῆς	Διαστ. τομῆς	Διαστ. τομῆς
1ος όρθοστάτης	8X8	10X10	12X12	14X14	14X14	14X14	16X16
2ος »		8X8	10X10	12X12	12X12	14X14	14X14
3ος »			8X8	10X10	10X10	12X12	14X14
4ος »				8X8	10X10	12X12	12X12
5ος »					8X8	10X10	12X12
6ος »						8X8	10X10
7ος »							8X8

6. Ἡ ἀπόσταση δύο διαδοχικῶν ὀρθοστατῶν, εἰς περίπτωσιν μὲν χρησιμοποιήσεως μαδερῶν μήκους 4 μέτρων δύναται νὰ εἶναι μέχρι 3,5 μ., εἰς περίπτωσιν δὲ μαδερῶν μήκους 5—6 μ. ἡ ἀπόσταση αὕτη δύναται νὰ εἶναι τὸ πολὺ 3 μ.

Εἰς οὐδὲν ἐκ τῶν δύο συστημάτων ἡ ἀπόσταση μεταξύ τῶν ὀρθοστατῶν καὶ τοῦ οἰκοδομήματος ἐπιτρέπεται νὰ ὑπερβαίῃ τὰ 2,50 μ.

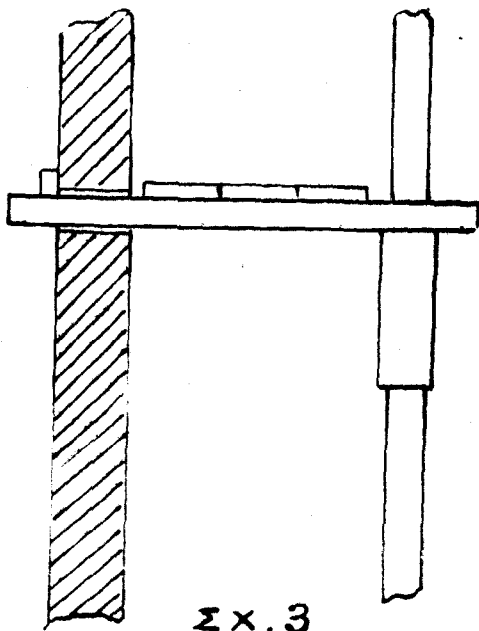
7. Οἱ ὀρθοστάται κλίνουν ἐλαφρῶς πρὸς τὸ μέρος τῆς οἰκοδομῆς καὶ ἐδράζονται ἐπὶ πεδίλων συνισταμένων ἐκ μαδερῶν ἐφ' ὧν προσαρμύζονται κατὰ τρόπον ὥστε ἡ ἐπ' αὐτῶν ὀλισθησις (γλύστρημα) νὰ εἶναι ἀδύνατος.

#### Ἄρθρον 7.

##### Δοκοὶ ζεύξεως.

1. Ἐφ' ὅσον γίνεται χρησιμοποίησις δοκῶν ζεύξεως ὀρθοστατῶν, δεόν αὐταὶ νὰ εἶναι ἐνιαῖαι (μονοκάματοι), ἄνευ συνδέσεων, ὀριζόντιαι κατὰ τὸ δυνατόν καὶ νὰ στερεοῦνται ἐπὶ τῶν ὀρθοστατῶν καὶ διαπεραστικῶν κοχλιῶν κάτωθεν ἀκριβῶς τῶν ἀναβολῶν (τάκων) τῶν ἐγκαρσίων δοκίδων (τροποξύλων).

2. Αἱ διαστάσεις τῆς τομῆς τῶν δοκίδων τούτων δι' ἀπόστασιν δύο διαδοχικῶν ὀρθοστατῶν 2 μέτρων δεόν νὰ εἶναι 8X8 ἐκ. δι' ἀνωτέραν δὲ τῶν δύο μέτρων καὶ μέχρι 3,5 10X10 ἐκ.



Σχ. 3

3. Αἱ διαστάσεις τῆς τομῆς τῆς ἐγκαρσίου δοκίδος (τροποξύλου) θὰ εἶναι, ἐν περιπτώσει τοποθετήσεως δύο μαδερῶν 8X8 ἐκ. ἄνω δὲ τῶν δύο μαδερῶν 10X10 ἐκ.

#### Ἄρθρον 9.

##### Ἄντηρίδες (τιράντες χιαστί).

Αἱ ἀντηρίδες (τιράντες χιαστί) συνίστανται ἐξ ἐνιαίου ξύλου (καδρονίου) ἄνευ συνδέσεως, τομῆς τοῦλάχιστον 5 X 7 ἐκ. τὰ ἄκρα αὐτῶν προσηλοῦνται δι' ἤλων μεγέθους 19—45 ἐπὶ τῶν ὀρθοστατῶν ὅσον τὸ δυνατόν πλησίον καὶ ἄνωθεν τῆς ἐδράσεως τῶν ἐγκαρσίων δοκίδων (τροποξύλων) χιαστί, ἄνευ προσηλώσεως τῶν σημείων διασταυρώσεως αὐτῶν.

#### Ἄρθρον 10.

##### Δάπεδα ἰκριωμάτων.

Τὰ δάπεδα τῶν ἰκριωμάτων, διὰ νὰ θεωρῶνται ἀσφαλῆ δεόν νὰ πληρῶσι τοὺς κάτωθι δρους:

1. Νὰ συνίστανται ἐκ μαδερῶν πάχους τοῦλάχιστον 6 ἐκ. καὶ συνολικοῦ πλάτους τοῦλάχιστον 60 ἐκ.

Εἰς ἐλαφρὰς ἐργασίας (ἐλαιοχρωματισμούς, σοβατίσματα, ἀρτιφισιέλ καὶ παρῆμοια), τὸ πάχος τῶν μαδερῶν δύναται νὰ εἶναι τὸ ὀλιγώτερον 5 ἐκ.

Ἀπαγορεύεται γενικῶς ἡ χρησιμοποίησις διπλοσανίδων εἰς τὴν κατασκευὴν δαπέδων ἰκριωμάτων.

#### Ἄρθρον 8.

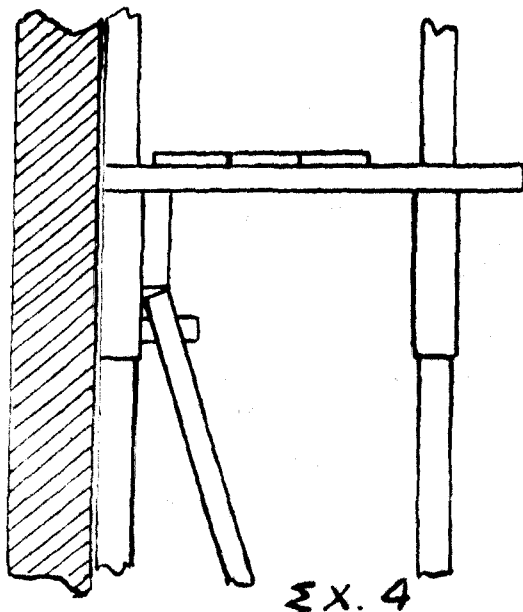
##### Ἐγκάρσαι δοκίδες (τροποξύλα).

1. Αἱ ἐγκάρσαι δοκίδες (τροποξύλα) δεόν νὰ συνίστανται ἐξ ὑγειοῦς ξύλου ἀποτελουμένου ἐξ αὐτουσίου κορμοῦ τετραγωνισμένου (λατάκι) ἄνευ ρωγμῶν, ἄρμων καὶ ρόζων, νὰ μὴ φέρωσι πολλὰς διατρήσεις ἠλώσεων προγενεστέρως χρήσεως, ἡ δὲ ἀνοχὴ αὐτῶν νὰ ἐξετάζηται ἐπιμελῶς ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 παρ. 2 ἀναφερομένου προσώπου.

Ἀπαγορεύεται ἀπολύτως ἡ χρησιμοποίησις ξύλου κατὰ μήκος τετμημένου (ἐσχισμένου).

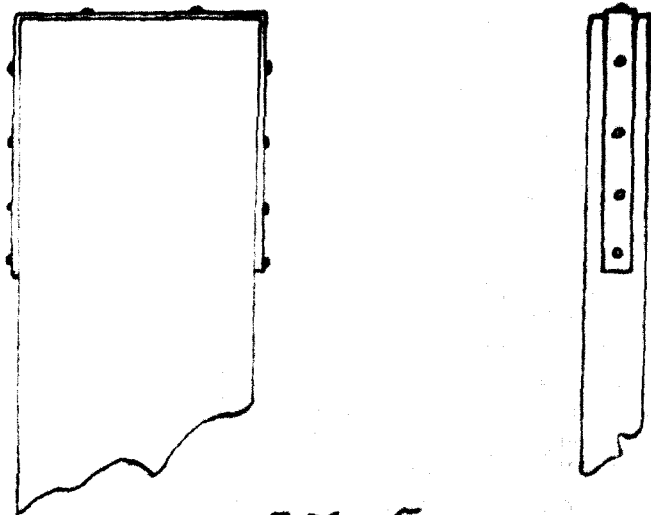
2. Αἱ ἐγκάρσαι δοκίδες (τροποξύλα) ἐδράζονται ἐπὶ τῶν τοίχων μὲν τῆς οἰκοδομῆς ἐντὸς τῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἠνεωγμένων ὀπῶν καὶ σταθεροποιοῦνται διὰ προσηλώσεως καταλλήλου προσαρμογῆς (κλάπας) καὶ ἐκ τοῦ ὀπισθεν μέρους τοῦ τοίχου, πρὸς δὲ ἐπὶ τῶν ὀρθοστατῶν, ἐπὶ ξυλίνου ἀναβολῆς (τάκου) οὔτινος ἡ τομὴ δεόν νὰ εἶναι μεγαλύτερα τῆς τομῆς τῆς δοκίδος (τροποξύλου) καὶ τοῦ μήκους αὐτοῦ παραλλήλως πρὸς τὸν ὀρθοστάτην 0,50μ. (σχ. 3).

Ἐφ' ὅσον ἐπὶ τῶν τοίχων δὲν ὑπάρχουν ὀπαὶ διὰ τὴν διαπέρασιν τῶν ἐγκαρσίων δοκίδων (τροποξύλων), ἡ ἐδρασις τῶν τελευταίων τούτων θὰ γίνεταί ἐπὶ ὀρθοστατῶν ἀντεριζομένων ἐπὶ τριῶν καθέτων διευθύνσεων καὶ ἐφαπτομένων τοῦ τοίχου τῆς οἰκοδομῆς (βλ. σχ. 4).



Σχ. 4

2. Τὰ ἀποτελοῦντα τὸ δάπεδον μαδέρια δεόν νὰ μὴ εἶναι πεκαλιωμένα, οὐδὲ νὰ φέρωσι ρωγμὰς οὐδὲ νὰ ἐνισχύωνται διὰ προσηλώσεως ἐλασμάτων (τσέρκια) ἐκ ξύλων (κλάπες) πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ὑπαρχουσῶν τυχόν ρωγμῶν. Ἡ προφύλαξις τῶν ἄκρων τῶν μαδερῶν ἐκ τῆς διανοίξεως τῶν ἰνῶν θὰ ἀντιμετωπίζεται διὰ πλευρικῶν ὀπλισμῶν ἐκ μεταλλικῶν ταινιῶν (Σχ. 5).

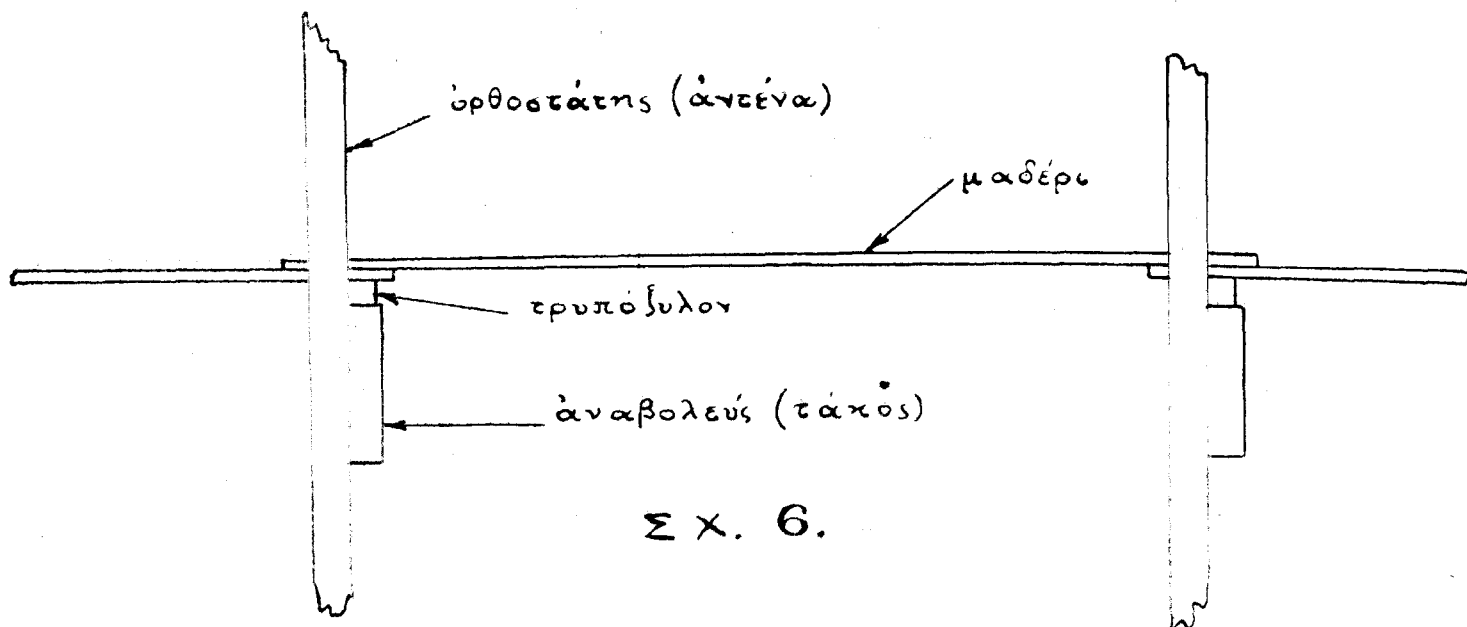


Σχ. 5

Ἀπαγορεύεται τὸ στοκάρισμα καὶ ἡ βαφή τῶν μαδερῶν πρὸς τὸν σκοπὸν ἀποκρύψεως τῶν βεβλαμμένων αὐτῶν μερῶν.

3. Τὰ μαδέρια δέον νὰ διατάσσονται συμφώνως πρὸς τὸ

κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 6 σχέδιον νὰ προσηλοῦνται ἐπὶ τῶν ἐγκαρσίων δοκίδων (τροποξύλων δι' ἤλων μεγέθους 19—45, νὰ ἐξέχουσι δὲ ἐκ τούτων οὐχὶ περισσότερον τῶν 0,15 μ. οὐδὲ ὀλιγώτερον τῶν 0,20 μ. (βλ. σχ. 6).



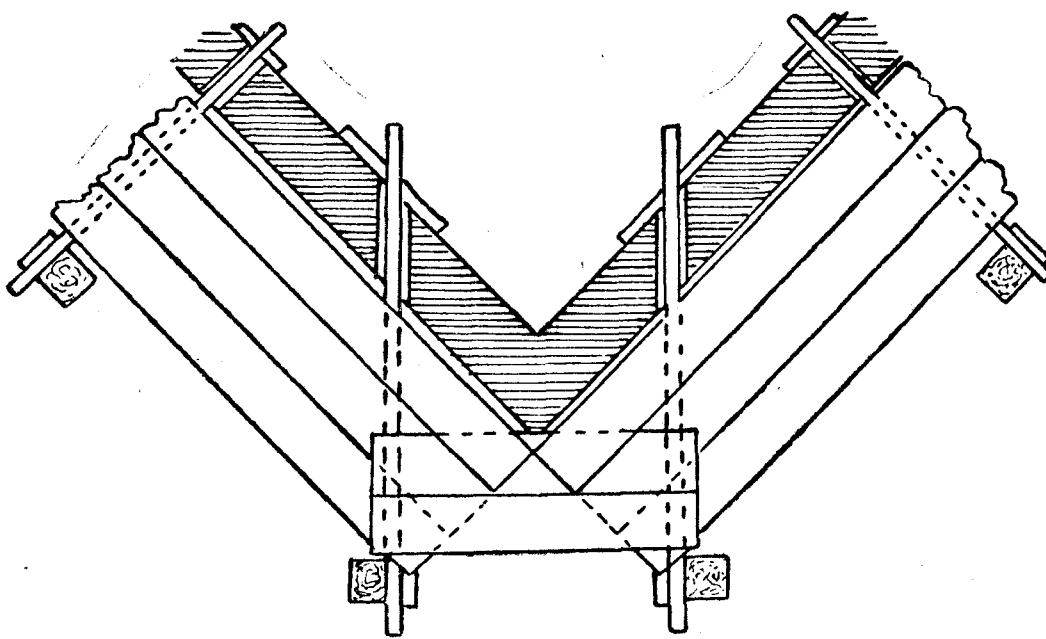
Σ Χ. 6.

4. Τὰ μαδέρια ἅτινα ἀποτελοῦσι τὸ δάπεδον τοῦ ἰκριώματος ζεύγνυνται ἐκ τῶν κάτω καὶ καθέτως πρὸς τὸ τοίχον διὰ ζευγμάτων (κλάπες) εἰς τρόπον ὥστε ὁ ἀνομοιόμορφος λυγισμὸς τούτων νὰ εἶναι ἀδύνατος.

5. Τὸ μεταξὺ τοῦ οἰκοδομήματος καὶ δαπέδου τοῦ ἰκριώματος ὑπάρχον κενὸν δέον νὰ εἶναι τὸ πολὺ 0,15 μ. Εἰς ἐλαφρὰς ἐργασίας (σοβατίσματα ἀρτιφισιέλ, ἐλαιοχρωματισμοὺς καὶ παρόμοια) δύνανται τὸ ὡς ἄνω ἀνοιγμα νὰ εἶναι τὸ πολὺ 0,30 μ.

6. Εἰς τὰς ἐξωτερικὰς γωνίας τῶν οἰκοδομημάτων, ὅπου λόγῳ εἰδικῶν συνθηκῶν τῆς κατασκευῆς ἐπιβάλλεται ἡ σύν-

δεσις τῶν ἄκρων δύο τοῦ αὐτοῦ ὕψους δαπέδων τῶν ἰκριωμάτων δύνανται τὰ δάπεδα ταῦτα νὰ διασταυροῦνται τῇ βοηθείᾳ δύο τοῦλάχιστον μαδερῶν τῶν καθέτων διευθύνσεων δαπέδων καὶ ἄνωθεν ἀκριβῶς τῶν ἐγκαρσίων δοκίδων (τροποξύλων), ὡς τοῦτο ἐμφαίνεται ἐπὶ τοῦ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 7 σχεδιαγράμματος, οἱ δὲ ἀκραῖοι ὀρθοστάται θὰ κείνται ἐπὶ τῆς προεκτάσεως τῶν πλευρῶν τῶν τοίχων, θὰ προβλεφθοῦν δὲ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀναλόγου κλίσεως (λοξαί) ὅπαι ἐπὶ τῶν τοίχων διὰ τὴν διαπέρασιν καὶ στερέωσιν τῶν ἐγκαρσίων δοκίδων (τροποξύλων). Βλ. σχῆμα 7.

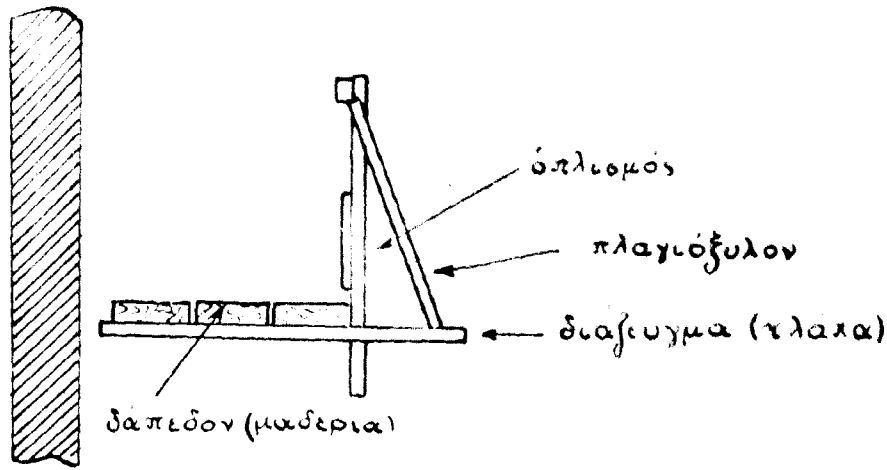


Σ Χ. 7.

Ἡ διασταύρωσις αὕτη τῶν ἄκρων τῶν δαπέδων, ἐφ' ὅσον ἡ ὁδὸς καὶ ἐν γένει ὁ χώρος τὸ ἐπιτρέπει, δύνανται νὰ ἀντιμετωπισθῇ καὶ διὰ προσθέσεως ἐνδιαμέσου (γωνιαίου) ὀρθοστάτου.

7. Τὰ δάπεδα τῶν ἰκριωμάτων πρὸς τὰ ἔξω δέον νὰ φέρωσιν εἰς ὕψος ἑνὸς μέτρου ἀνθεκτικὸν χειρολισθῆρα μετὰ κρασπέδου ἀποτελουμένου ἐκ μαδερῶν ἢ διπλοσανίδος φάρδους

τοῦλάχιστον 0,25 μ. (θωράκια). Οἱ χειρολισθῆρες οὗτοι κατὰ μῆκος καὶ ἀνὰ ἓν μέτρον θὰ ἐνισχύωνται διὰ κατακορύφων ὀπλισμῶν (ὀρθοστατῶν). Οἱ ὀπλισμοὶ ἐδράζονται καὶ ἀντερίζονται ἐπὶ τῶν κάτωθεν τῶν δαπέδων διαζευγμάτων (κλάπες) ἅτινα προεξέχουσιν εἰδικῶς πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον (βλ. σχ. 8).



Σχ. 8.

8. Είς περίπτωσιν καθ' ἣν πλησίον τῆς ὑπὸ ἀνάγκην οἰκοδομῆς διέρχονται καθ' οἰκονομίαν διευθύνειν, εἴτε ἀνωθεν εἴτε ἔμπροσθεν εἴτε πλαγίως, ἀγωγοὶ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος δέον ὅπως 15 τοῦλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς ἐναρξέως τῶν οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν, εἰδοποιῆται ἐγγράφως ἢ ἀνάδοχος ηλεκτρικῆ Ἑταιρεία καὶ ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν μετ' αὐτῆς ἢ ὑπεύθυνος μηχανικὸς τῆς οἰκοδομῆς. Ἐνα ἀπὸ κοινοῦ ἐξετάσασαι τὰ ληπτέα προφυλακτικὰ μέτρα, πρὸς ἀποφυγὴν αὐτοκινήτων.

Ἐὰν εἰς ἀπόστασιν τοῦλάχιστον δύο μέτρων καὶ πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις ἐκ τοῦ δαπέδου τοῦ ἰκριώματος εἴτε 2,5 μ. ὑπεράνω τοῦ ἐκτελουμένου ἔργου διέρχονται ἀγωγοὶ τοῦ ἡλεκτρικοῦ δικτύου, δέον νὰ κατασκευάζηται πρὸ τῶν ἀγωγῶν καὶ πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἰκριώματος, σκελετικὸς προφυλακτὴρ (πέτσωμα). Ὁ ἀνάδοχος τοῦ ἡλεκτρικοῦ δικτύου ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἰδίαις δαπάναις ἀπομάκρυνσιν τῶν ἀγωγῶν, ἐφ' ὅσον οὗτοι εἶναι πλησιέστεροι τοῦ 1,25 μ. ἐκ τῆς οἰκοδομῆς εἴτε 2,5 μ. ὑπεράνω αὐτῆς, τὰ λοιπὰ ἔξοδα τῆς ἐκτελέσεως τῶν προφυλακτικῶν μέτρων ἐαρύνουσι τὸν ἰδιοκτήτην.

9. Τὰ δάπεδα ταῦτα δέον νὰ φορτίζονται ἀναλόγως τῆς ἀντοχῆς αὐτῶν, ἣν καθορίζει ἐκάστοτε ὁ ὑπεύθυνος μηχανικὸς ἢ ἐργολήπτης ὁμοιοτρόπως καὶ εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀφίενται ἐλεύθερον ἐν μαδέριον πρὸς τὸ μέρος τοῦ χειρολισθήρου ὅπου νὰ ἐξυπηρετῇ τὴν διάβασιν τῶν ἐργασιῶν.

Ἀπαγορεύεται ἡ τοποθέτησις φορητῶν κλιμάκων καὶ ἄλλων μέσων (κατὰ, καθάλατα καὶ παρόμοια) ἐπὶ τῶν δαπέδων τῶν ἰκριωμάτων πρὸς ἐκτέλεσιν ἐργασίας εἰς ὕψος μεγαλύτερον τοῦ ἀναστήματος τοῦ ἐργάτου.

Ἐπὶ δαπέδου συμπεριλαμβανομένου μεταξὺ δύο διαδοχικῶν ὀρθοστατῶν, δέν ἐπιτρέπεται νὰ ἐργάζονται πρόσωπα πλείονα τῶν δύο (2).

## Ἄρθρον 11.

## Κεκλιμένα ἐπίπεδα.

1. Ἡ ἀνάβασις εἰς τὰ ἀνωτέρω δάπεδα τῶν ἰκριωμάτων, ἐφ' ἔσον δέν ὑπάρχουσιν ἐσωτερικαὶ ἢ ἄλλαι σταθεραὶ κλίμακες, θὰ γίνεσθαι μὲσω κεκλιμένων ἐπιπέδων, ὧν ἡ κλίσις ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ ὀριζήοντος δέον νὰ μὴ εἶναι μεγαλύτερα τῶν 30°.

2. Τὰ κεκλιμένα ἐπίπεδα συνίστανται κατὰ μῆκος μὲν ἐκ πλείονων μαδερῶν κειμένων τοῦ ἐνὸς ἐπὶ τῆς προεκτάσεως τοῦ ἐτέρου καὶ τῶν ὁμοίων ἢ ἑνωσιν θὰ γίνεσθαι ἐπὶ ἐγκρισίων δοκῶν (τροποξύλων) ἐξοξυζόμενων ἐπὶ ἀνωτέρω ὀρθοστατῶν, εἰς φάρδος δὲ ἐκ δύο τοῦλάχιστον μαδερῶν, ἐπιπλασσομένης τῆς περιπτώσεως τῆς πρὸς 3 τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ παρόντος. Τὰ μαδέρια ταῦτα δέον νὰ εὐρύνων ἐπὶ τῆς ἑνω ἐπιφανείας αὐτῶν καὶ ἀπὸ 0,25 μ. βραχυτάτης παραλλήλου, ἀποτελουμένης ἐξ ἐνιαίου ξύλου τομῆς 5X2,5 ἐκ. καὶ μῆκους κατὰ τι μεγαλύτερου τοῦ συνολικοῦ φάρδους τῶν μαδερῶν.

Αἱ βραχυτάτες αὗται ἀποτελοῦσι συγχρόνως καὶ τὰ ζεύγημα τῶν μαδερῶν (κλάμας), δέον δὲ νὰ ἀντικαθίστανται ὅταν λόγῳ χρήσεως ἢ ἐγκρισίον τομῆ αὐτῶν μειωθῇ κατὰ τὸ 1/3 εἰς ἓν ὁποιοδήποτε κατὰ τὸν ἄνω σημείον τῶν βραχυτάτων αὐτῶν.

3. Τὰ ἐπὶ τοῦ κεκλιμένου ἐπιπέδου μαδέρια μῆκους 3—4 μέτρων καὶ τομῆς 2,5X6 ἐκ. ἐξοξυζονται ἐπὶ δύο ὀρθοστατῶν μὲσω ἐγκρισίων δοκῶν (τροποξύλων). Μαδέρια μῆκους 5—6 μ. ἐξοξυζονται ὡς ἀνωτέρω ἐπὶ πλέον δὲ καὶ ἐπὶ τρίτου ὀρθοστατοῦ τοποθετούμενου εἰς τὸ μέσον τῆς ἀποστάσεως τῶν δύο ἐτέρων ὀρθοστατῶν.

4. Ὅταν τὸ μῆκος τοῦ κεκλιμένου ἐπιπέδου ὑπερβαίῃ τὰ 12 μέτρα, ὡς καὶ καθ' ἑκάστην ἀλλαγὴν κατευθύνσεως αὐτοῦ, δέον νὰ κατασκευάζηται ἀνακαυτήριον (πλατύσκαλον), ἀποτελούμενον ἐξ ὀριζήοντι καὶ ἀνθεκτικοῦ δαπέδου καὶ φάρδους 3 τοῦλάχιστον μαδερῶν.

5. Τὰ κεκλιμένα ἐπίπεδα καθ' ἕνα τὸ μῆκος καὶ ἐκατέρωθεν αὐτῶν δέον νὰ φέρωσι χειρολισθήρας, κατακόρυφου ὕψους ἐνὸς μέτρου ἐνισχυόμενον διὰ δευτέρου παραλλήλου τοιοῦτου ἢ διπλασκανίδος εἰς ὕψος 0,5 μ.

## Ἄρθρον 12.

## Προφυλακτικὸς βάρδους ἰκριωμάτων.

1. Αἱ βάσεις τῶν ἰκριωμάτων δέον εἰς τὸ ὕψος ἐνὸς μέτρου νὰ φέρωσι περίφραγμα ἐκ χειρολισθήρου προσκλιωμένου ἐπὶ τῶν ὀρθοστατῶν, ὅπου δέν θὰ ἐπιτρέπη τὴν διέλευσιν τῶν διαβάτων ὑπὸ τὰ ἰκριώματα.

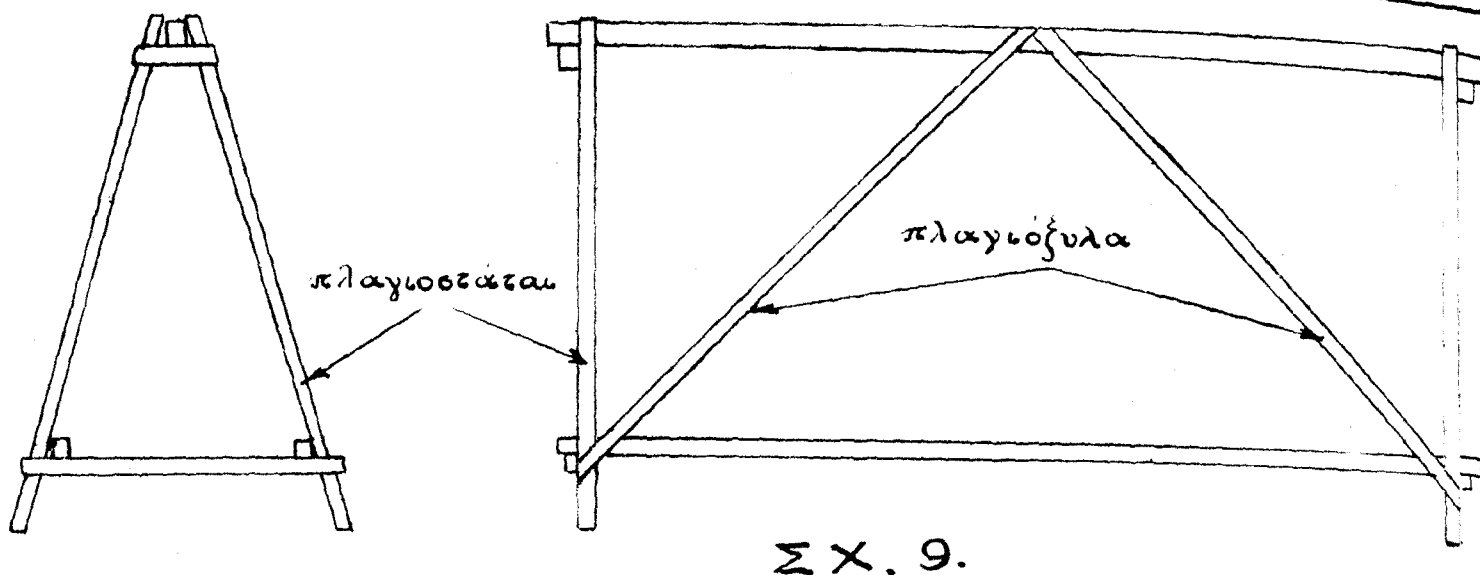
2. Εἰς ἐργασίας καταδείξεως, μετασκευῶν καὶ ἐπισκευῶν, δέον ὅπως, ἀντὶ τῶν ὡς ἄνω χειρολισθήρων, κατασκευάζηται περίφραγμα ἐκ σανιδωμάτων, ἀνευ σχισμῶν, ὕψους τοῦλάχιστον 2,5 μ. καὶ φάρδους ὅσον ἤθελε καθόρισθαι ἢ ἀρμοδίᾳ Ἀτυνομικῆ Ἀρχῆς διὰ τοῦ Ἀτυνομικτικοῦ αὐτῆς.

## Ἄρθρον 13.

## Κινητὰ ἰκριώματα.

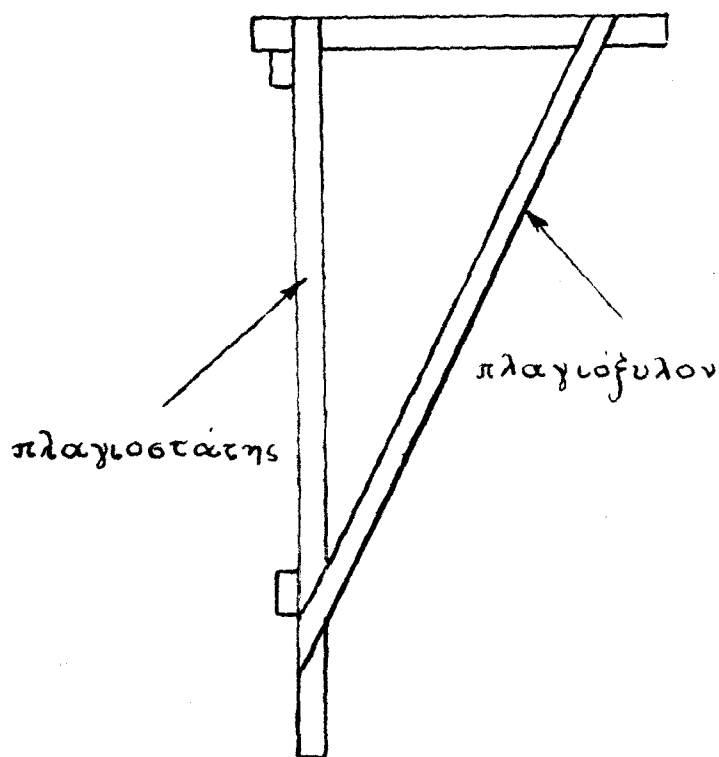
1. Τὰ κινητὰ ἰκριώματα χρησιμοποιοῦνται εἰς τὰς ἐντός τῶν χώρων τῶν οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν σοβατῆστατος, ἐλασχοχρωματισμοῦ, ἐσωτερικῶν ἡλεκτροικῶν μηχανολογικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ παρομοίας φύσεως ἐκτελέσεις. Ἐξωτερικῶς δὲ χρησιμοποιοῦνται εἰς ὕψος τὸ πολὺ τριῶν μέτρων καὶ κατὰ τὰς περιπτώσεις τῶν ὡς ἄνω ἐργασιῶν.

2. Οἱ ἀποτελοῦντες ταῦτα ὀρθοστατοὶ (καθάλατα) συνίστανται ἐξ ὀριζήοντις δοκῶν τομῆς τοῦλάχιστον 8X8 καὶ κειμένων ἀναλόγως τῆς προβλεπόμενης φορτίσεως, σκελετικῶν ἐπὶ δύο πλάγιωστατων δοκῶν ἀπὸ ἑκάστου ἄκρου. Ἡ σταθερότης (μη μετακινήσεως) τῶν πλάγιωστατων ὀρθῶν δύο ἐξασφαλίζεται δι' ὀριζήοντιν διαβρυγμάτων, ἢ δὲ τῆς ὀριζήοντις δοκῆς μετὰ τῶν πλάγιωστατων ἐξασφαλίζεται δι' ἀντιρροπῶν (πλαγιόξυλων) προσκλιωμένων ἐπὶ τοῦ μέσου τῆς ὀριζήοντις δοκῆς καὶ ἐπὶ τῶν κάτω ἄκρων τῶν πλάγιωστατων (βλ. σχ. 9).



Σ Χ. 9.

3. Οι οκρίβαντες δύνανται να αποτελώνται και εκ δύο μόνων πλαγιοστατών σταθεροποιημένων κατά τον ως άνω καθοριζόμενον τρόπον επί του ενός άκρου της οριζοντίας δοκού ως εμφανίζεται εις το υπ' αριθ. 10 σχεδιάγραμμα. Το έτερον άκρον της δοκού ταύτης θα προσαρμόζεται είτε εντός όπης ήνεωγμένης επί του κατακρούφου τοίχου μετά προσαρμογής (κλάπας) εις το όπισθεν μέρος είτε επί έτέρας καθέτου και σταθεράς έπιφανείας εξασφαλιζομένης πάντοτε της σταθερότητας τούτου (βλ. σχ. 10).



Σ Χ. 10.

4. Τα αποτελούσα το δάπεδον του κινητού ικριώματος (μαδέρια) δέον να μη εξέχουσι κατά τα άκρα εκ της οριζοντίας δοκού του οκρίβαντος περισσότερο των 10 εκ. ούδ'ελάχιστον των 5 εκ.

5. Απαγορεύεται ή επί των δαπέδων των κινητών ικριωμάτων χρησιμοποίησις φορητών κλιμάτων ή άλλων προχείρων μέτων δι' επίτευξιν ύψους ανωτέρου του αναστήματος του έργατου.

6. Η χρησιμοποίησις μηχανικών οκρίβάντων είναι δυνατή έφ' όσον δύνανται να ανυψώνται από 1 μέχρι 3 μέτρων δι' ένδεδειγμένου μηχανισμού, εξασφαλιζομένης της σταθερότητας της ανυψώσεως εις ώρισμένην θέσιν δι' ανατταλτικής κροτάλης (καστάνις) (βλ. σχ. 11).

## Άρθρον 14.

## Φόρηται κλίμακες.

Φορηταί κλίμακες χρησιμοποιούνται μόνον εις ελαφράς εργασίας εκτελουμένας εις ώρισμένα σημεία και έν γενει όπου ή δια των λοιπών μέσων εκτέλεσις είναι τεχνικώς άδύνατος και θεωρούνται άσφαλείς έφ' όσον ανταποκρίνονται προς τας διατάξεις του από 22.12.1933 Διατάγματος «περί ασφαλείας έργατων και ύπαλλήλων εργαζομένων επί φορητών κλιμάκων» και ειδικώτερον προς τους κάτωθι όρους :

1) Οι όρθοστάται των κλιμάκων δέον να είναι κατασκευασμένοι εκ σκληρού, ελαφρού και καλώς διατηρημένου (ύγιους) ξύλου άρκούντος άνθεκτικού (εις κάμψιν) ώστε να αποφεύγηται ή υπερβολική κάμψις (λυγισμός) κατά την επ' αυτών άνοδον του έργατου.

Πάσα έπεξεργασία των ξυλίνων μερών της κλίμακος (στοκάρισμα, έλαιοχρωματισμός) σκοπόν έχουσα την άποκρυψιν των ελαττωμάτων αυτής (ρωγμών ή ρόζων) άπυγορεύεται.

Η σύνδεσις των όρθοστατών μετά των βαθμίδων δέν επιτρέπεται να γίνηται δι' άπλης ήλώσεως, αλλά δι' εισαγωγής αυτών έντός αντίστοιχων όπών ήνεωγμένων επί των όρθοστατών (γωνευταί).

Η μη διαφυγή τούτων εξασφαλίζεται δια τας άνω των τριών μέτρων κλίμακας δια μεταλλικών μεσοζευγμάτων (τιραντών) εφαρμοζομένων κατά διάστημα δύο μέτρων. Πάντως άμφότερα τά άκρα της κλίμακος θα φέρουσι μεσοζευγματα.

Η μεταξύ των βαθμίδων απόσταση δέν δύναται να είναι μεγαλυτέρα των 30 εκ. ούδ'ε μικροτέρα των 25 εκ.

Οι όρθοστάται κλιμάκων άνω των 3 μ. δέον να συγκλίνωσιν ελαφρώς προς το άνω μέρος και να έχουσι κατά το δυνατόν μεγαλυτέραν έγκασίαν διατομήν κατά την βάση. να εφοδιάζονται δε εις τά κάτω άκρα δια καταλλήλων πεδίων αναλόγως του εδάφους έφ' ου στηρίζονται.

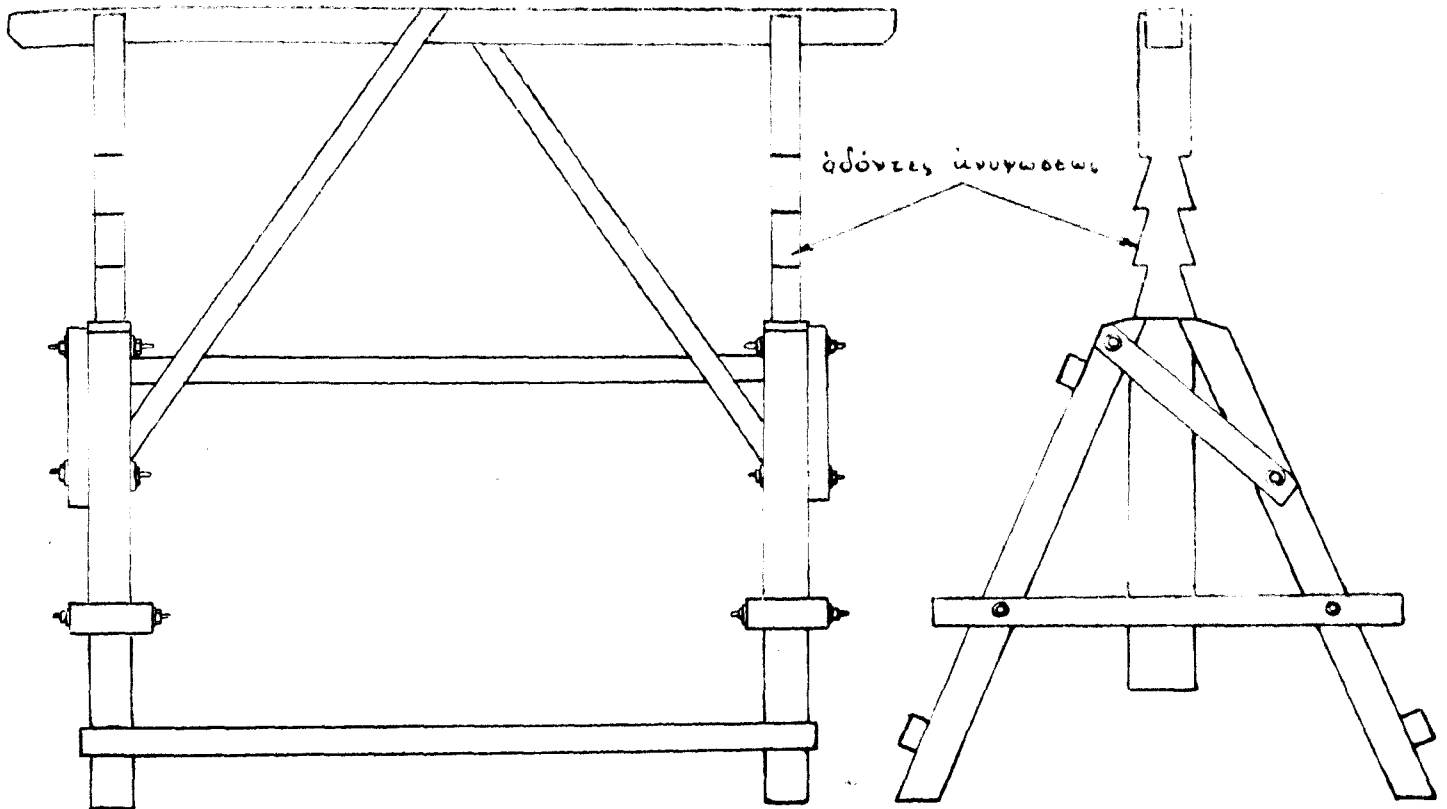
Απαγορεύεται ή ύποστήριξις της βάσεως των κλιμάκων δια τεμαχίων πλίνθων ξύλων κλπ. Επιτρέπεται μόνον ή δι' ειδικών ξυλίνων σφημών ύποστήριξις.

2) Κατά την χρησιμοποίησιν κλιμάκων άπλών προς άνοδον εις στέγας, μεσοδώματα κλπ., δέον τά άνω άκρα των κλιμάκων να εξέχουσι τούλάχιστον 80 εκ. του μέτρου της στέγης ή μεσοδώματος.

3) Αι χρησιμοποιούμενα κλίμακες δι' εργασίαν όροφής δέον να αποτελώνται εκ δύο σκελών συνδεδεμένων εις το άνω μέρος δι' άρθρώσεως έπιτροπούσης την περι όριζόντιον άξονα στροφήν αυτών.

Τά δύο κινητά σκέλη στερεοούνται μεταξύ των δια μεσοζευγμάτων (τιραντών).

4) Απαγορεύεται ή χρησιμοποίησις άπλών φορητών κλιμάκων μήκους ανωτέρου των 6 μέτρων. Προκειμένου περ:



Σ Χ. 11.

έξυπηρετήσεως δαπέδου, μεσοδώματος ή στέγης άνω των 6 μέτρων δύνανται να χρησιμοποιηθώσι φορητά κλίμακες άναλόγου ύψους έφ' όσον καθηλούνται ή προσδέονται κατ' άμφοτερά τά άκρα επί στερεών σημείων και έχουσι ξύλινον χειρολισθήρα.

#### Άρθρον 15.

##### Κρεμαστά Ίκριώματα

1. Τά δάπεδα τών κρεμαστών ίκριωμάτων δεν δύνανται έχουσι μήκος άνω τών 6 μέτρων αποτελούνται δε εκ μαδερίων ή φύλλων σιδηρών ελασμάτων μεγάλης άντοχής και προσαρμόζονται μεταξύ των δια καθηλώσεως επί έγκαρσίων δοκῶν άναλόγου τομής.

Τά ως άνω μαδέρις δέον να είναι ενιαία (μονοκόμματα) να μη στοκάρωνται ούδε να θάφωνται δια την άπόκρυψιν τών ρωγών, ενισχύονται δε τά άκρα αυτών δια πλευρικών όπλισμών, αποτελουμένων εκ μεταλλικών ταινιών.

2. Τά σχοινία και αι άλύσεις εξαρτήσεως προσδέονται επ' άγκίστρων κλειστών καθηλούμενων στερεώς επί τών υπό τó δάπεδον έγκαρσίων δοκῶν, ανυψούνται δε ή μετακινούνται δια πολυσπάστων ή τροχαλιών προσδεδεμένων ούχι εις πρόχειρα και έπισφαλούς άντοχής, άλλ' εις άπολύτως στερεά μέρη του υπό κατασκευήν ή έπισκευήν έργου.

Η άνάρτησις του ίκριώματος γίνεται δια τριών τουλάχιστων σχοινίων ών ή μεταξύ άπόστασις δέον να μη είναι μεγαλύτερα τών 2,5 μέτρων. Εν ούδεμιᾷ περιπτώσει επιτρέπεται εν εκ τών σχοινίων τούτων να είναι περισσότερον τεταμένον τών λοιπών.

3. Η άνάβασις επί τών κρεμαστών ίκριωμάτων δέον να γίνεται δια ξυλίνων κλιμάκων άνταποκρινόμενων προς τας διατάξεις του από 22)12)1933 Διατάγματος «περί ασφαλείας έργατών και υπαλλήλων εργαζομένων επί φορητών κλιμάκων». Απαγορεύεται ή άνοδος εις αυτά δια σχοινίων ή δια τών τυχόν πλησίον υπαρχόντων άντερειαμάτων (μπουντελιών) και άλλων παρομοίων και προχείρων μέσων.

4. Τά κρεμαστά ίκριώματα δέον να σταθεροποιούνται δια προσθέσεως αυτών τῆ βοηθεία σχοινίων προς πλευρικές διευθύνσεις επί σταθερών σημείων ούτως ώστε να αποκλείεται ή ταλάντευσις αυτών.

Δέον επίσης να προσαρμόζωνται δύο ξύλινοι χειρολισθήρες ή να προσδέωνται δύο σχοινία παραλλήλως του δαπέδου του ίκριώματος και προς τά έξω εις ύψος 0,50 μ. απ' αυτού τó πρώτον και 1 μ. τó δεύτερον.

5. Η χρησιμοποίησις σχοινίων κλιμάκων με σχοινίνας θαμίδας (σκαλοπάτια) άπαγορεύεται. Τοιαύται δύνανται να χρησιμοποιηθώσι μόνον έφ' όσον έχουσι ξυλίνας θαμίδας πλάτους ούχι μικροτέρου τών 0,10 μ.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

##### ΑΝΥΨΩΤΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

#### Άρθρον 16.

##### Χειροκίνητα βαρούλκα

Η άνύψωσις τών διαφόρων λίθων, πλίνθων, του μίγματος σκυροκονιάματος και εν γένει υλικών τών οποίων τó κατά μονάδα βάρος υπερβαίνει τά 45 γιλ)μα δέον να γίνεται δι' ύψη άνω τών 6 μέτρων, δια βαρούλκου άνταποκρινόμενου προς τας κατωτέρω διατάξεις.

#### Άρθρον 17.

##### Τύμπανον.

Τó τύμπανον του βαρούλκου δέον να είναι άπολύτως εξησφαλισμένον εναντίον πάσης ένδεχομένης περιστροφής αυτού επί του άξονος, δι' ένδεδειγμένων πλευρικών συνδέσμων.

Ο άξων δ' αποτελείται εκ σιδηράς ράβδου τομής τετραγωνικής, ή δε κατασκευή τών στροφάλων θά γίνεται δια σφυρηλατήσεως εν έρυθροπυρώσει. Αι λαβαι τών στροφάλων θά φέρουσι ξυλίνας είτε μεταλλικές χειρολαβάς, στρεφόμενας ελευθέρως περι τόν θεωρητικόν άξονα τῆς λαβῆς. Η διάμετρος του τύμπανου δεν θά είναι μικροτέρα τών 0,35 μ. εν πάση δε περιπτώσει, είτε μεταλλικόν είτε ξύλινον είναι τó τύμπανον τούτο θά φέρη παρειάς και κατά τας δύο πλευράς ίνα μη διαφεύγη τó περιελισσόμενον σχοινίον.

Τó τύμπανον του βαρούλκου εδράζεται δια του άξονος επί δύο ειδικών ίκρίων (καβαλέτα). Τά ίκρία ταύτα φέρουσι εις τó μέσον δια στερεάς προσαρμογῆς έδρανα, έφ' όσον θά γίνω-

ται ανύψωσις φορτίων άνω των 10 χλγρ. δέον να προστίθεται όδοντωτός τροχός μετά διατάξεως ανασταλτικής κροτάλης, δι' ανώτερα δέ ακόμη εάρη δέον επί πλέον τού τυμπάνου να εφοδιάζεται και διά πέδης.

#### Άρθρον 18.

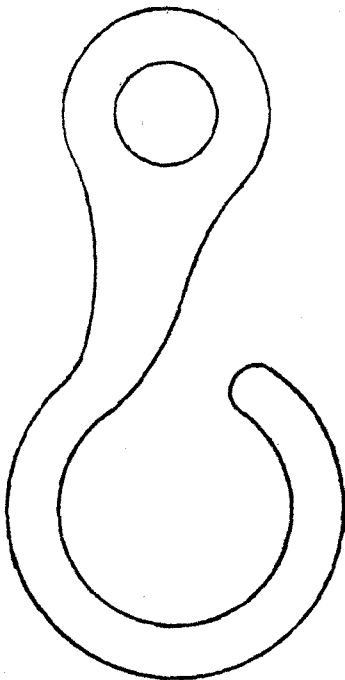
##### Σχοινία.

Τά έκάστοτε χρησιμοποιούμενα σχοινία δέον να είναι έπαρκούς άντοχής, καλώς διατηρούμενα, έναίτια και άνευ κόμβων.

Τά σχοινία ταύτα δέον περιοδικώς να εξετάζωνται και να υποβάλλωνται υπό τού έν τῷ άρθρω 5 παρ. 2 τού παρόντος αναφερομένου προσώπου εις δοκιμήν άντοχής κατά 1)3 πλέον τού έπιτρεπομένου όρίου φορτίσεως.

Τά συρματόσχοινα, έκτός των ανωτέρω, δέον να λιπαίνωνται περιοδικώς προς άποφυγήν τής τυχόν όξειδώσεως, ή δέ χρησιμοποιήσεις τούτων προϋποθέτει βαροϋλκον μετά τυμπάνου τού όποιου ή διάμετρος θα είναι 400 φορές μεγαλύτερη τής διαμέτρου ένός των συρμάτων ότινα αποτελούσι τού συρματόσχοινον.

Τά σχοινία θα προσδένωνται στερεώς επί τού τυμπάνου, τού δέ μήκος αύτων θα είναι τόσοσν ώστε, όταν τούτο έξελίσ-



Σ Χ. 12

Η πρόσδεσις τού άγκίστρου επί τού σχοινίου δέον να γίνεται δι' ειδικού κόμβου άποκλείοντος τήν χαλάρωσιν τής άναρτήσεως.

#### Άρθρον 21.

Κιβώτια, δίκτυα και κάδοι άνυψώσεως.

1. Η άνυψώσις λίθων, πλίνθων και λοιπών μικρών διαστάσεων ύλικών τής κατασκευής θα πραγματοποιηται είτε δια καταλλήλου δικτύου (σαμπάνι) έξεταζομένου καθημερινώς υπό τού άρμοδίου προσώπου, είτε δια ξυλίνου και άνθεκτικού κιβωτίου, ενισχυμένου εις τά καιρία σημεία και διά ταινίας εκ σιδηρού ελάσματος, ού ή έξάρτησις συνίσταται εκ τεσσάρων σχοινίων αποτελούντων πυραμίδα και τής όποιας ή βάσις είναι τού πλαίσιον των χειλέων, τού δέ επίπεδον των χειλέων κατά τήν άναρτήσιν δέον να είναι άπολύτως όριζόντιον.

2. Οί κάδοι άνυψώσεως ήμιρεύστων ύλικών αποτελούνται εκ κυλινδρικού δοχείου εκ σιδηρού ελάσματος πάχους τούλάχιστον 0,5 χιλιοστών τού μέτρου μετ' ένδιαμέσου ενισχυτικής στεφάνης.

Η λαβή τού κάδου τούτου θα συνίσταται εκ σιδηράς ράβδου άρκούντως άνθεκτικής, ίνα άποφεύγηται ή παραμόρφωσις αύτης, προσαρμόζεται δέ δια των κεκαμμένων αύτης άκρων έντός των όπών επί ελάσματος περιβάλλοντος τόν

σεται μέχρι τού εδάφους τού τυμπάνου θα περιβάλλεται ειςεί κατά τρείς σπείρας τούλάχιστον.

Η περιέλιξις τού σχοινίου επί τού τυμπάνου θα γίνεται κανονικώς τής μιās σπείρας έλισσομένης παραπλεύρως τής προηγουμένης.

#### Άρθρον 19.

##### Διπλά βαροϋλκα.

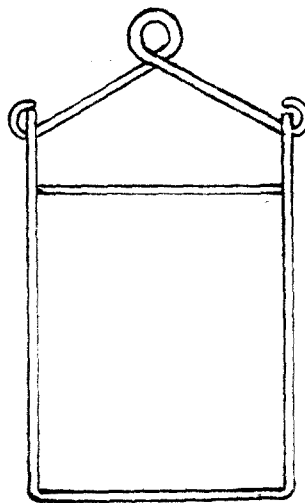
Εις τά διπλά βαροϋλκα όπου γίνεται συγχρόνως άνυψώσις και κατάβασις τού κάδου δέον όπως αι δύο περιελίξεις των σχοινίων διαχωρίζωνται υπό διαστήματος τούλάχιστον 0,40 μ. δι' αναλόγων κυκλικών παρειών.

Απαγορεύεται άπολύτως ή χρησιμοποιήσις ένός και μόνου σχοινίου έλισσομένου και έξελισσομένου ταυτόχρονως δια τριών ή περισσοτέρων σπειρών.

#### Άρθρον 20.

##### Άγκιστρον.

Τού άγκίστρον συνίσταται εκ χαλυδίνης κεκαμμένης ράβδου, υποβάλλεται περιοδικώς εις άνόπτησιν και έχει σχήμα κυκλικόν, μετά μικράς άποστάσεως τού κεκαμμένου άκρου προς τού κύριον σώμα ως έμφαίνεται επί τού υπ' αριθ. 12 σχεδ.



Σ Χ. 13

κάδον πλευρικώς και κάτωθεν αύτου ως τού άντεστραμμένου γράμμα Π και συμφώνως προς τού υπ' αριθ. 13 σχεδιαγράμμα.

Η λαβή περι τού μέσον τού τόξου αύτης θα παρουσιάζη στροφοειδή σπείραν (βρόχον) δι' ής θα διέρχεται τού άγκίστρον άναρτήσεως.

Απαγορεύεται ή χρησιμοποιήσις άλλων προχείρων δοχείων, ως των τού πετρελαίου (γκαζοντενεκές) χρωμάτων και παρομοίων έπισφαλούς άντοχής.

#### Άρθρον 22.

##### Μεσόδωμα βαροϋλκου.

1. Τού βαροϋλκον έγκαθίσταται έφ' όριζοντίου πλαίσιον σχήματος όρθογωνίου παραλληλογράμμου, συνισταμένου, εκ τεσσάρων δοκών τομής τούλάχιστον 10X10 εκ. Αί κορυφαί των γωνιών τού πλαίσιον τούτου εδράζονται επί τεσσάρων όρθοστατών δι' αναβολέων (τάκων) συμφώνως προς τάς διατάξεις τού άρθρου 8 παρ. 2 τού παρόντος, συμμετρικώς δέ επί τού πλαίσιον τούτου και κλέτως προς τόν τοίχον τής οικοδομής κοχλιούονται έτεραι δύο δοκοί τομής τούλάχιστον 12X12 εκ. έφ' ών θα εδράζωνται τά ίκρία τού βαροϋλκου.

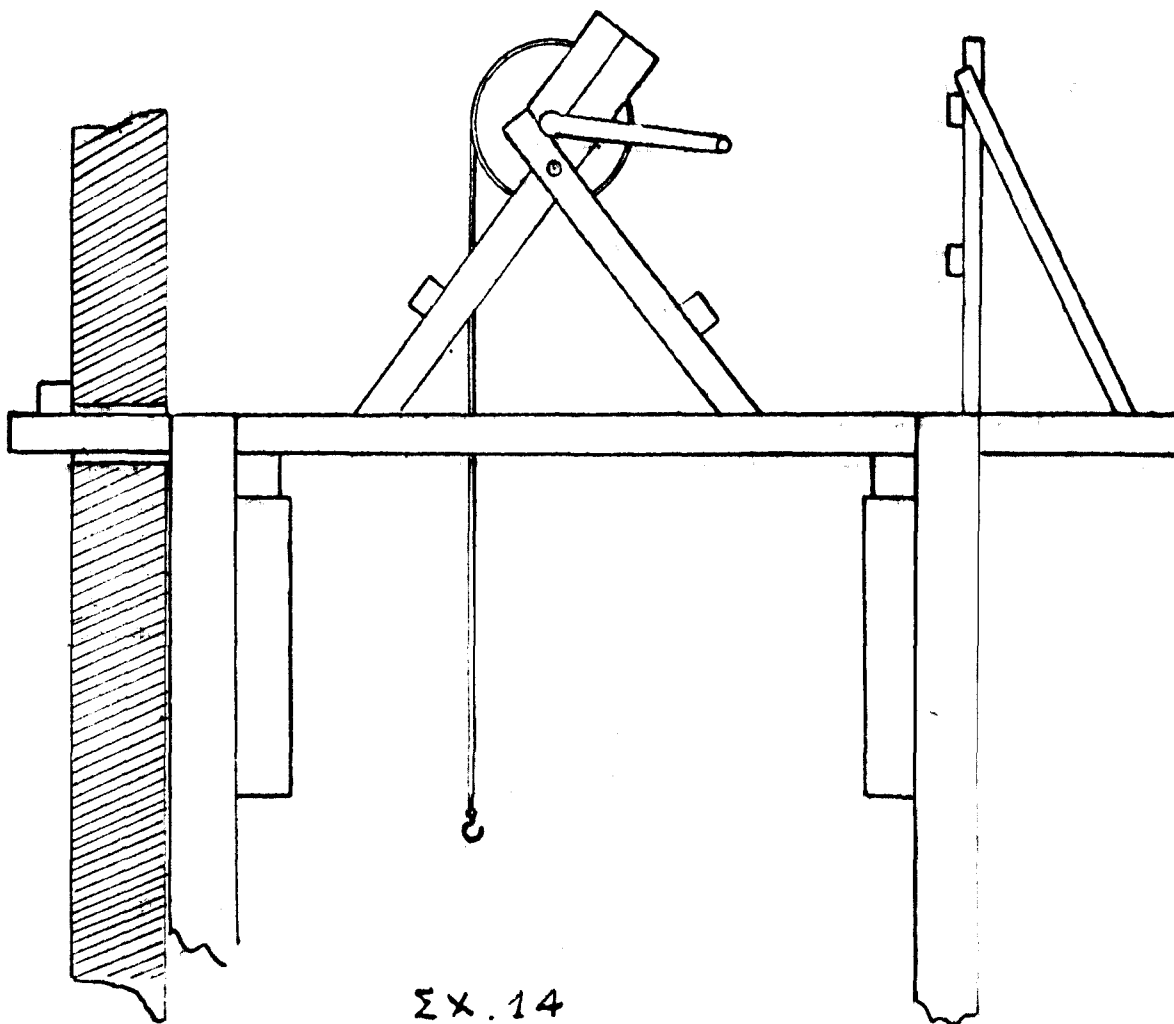
Εμπροσθεν και όπισθεν τού βαροϋλκου κατασκευάζεται εάπεδον εκ δύο μέν τούλάχιστον μαδερίων παραλλήλων προς τόν τοίχον τής οικοδομής, εκατέρωθεν δέ των στροφάλων και καθέτως προς τήν οικοδομήν εκ τριών τούλάχιστον μαδερίων ά-



ριζμένου τοιουτοτρόπως κενού δια την ανύψωσιν μόνον κάτωθεν του τυμπάνου του βαρούλκου.

Τὸ οὕτω σχηματιζόμενον μετόδωμα περιφράσσεται εἰς ὕψη 0,5 καὶ 1 μ. ἀπ' αὐτοῦ δι' ἰσχυρῶν χειρολιθῆρων ἢ θωρακίων.

Τὰ δὲ δύο ἰκρία τοῦ βαρούλκου ἀντερίζονται μεταξύ των καὶ πρὸς τὸ ἐμπροσθεν μέρος διὰ δύο ἀνθεκτικῶν πλαγιζύλων ἀποτελούντων συγχρόνως καὶ τὴν προφυλακτῆρα τοῦ κενοῦ ἀνυψώσεως (Σχ. 14).



2. Ὡς ὀρθοστάται ὑποστηρίξεως τοῦ πλαισίου τοῦ βαρούλκου χρησιμοποιούνται δοκοὶ τομῆς ἀνάλογου πρὸς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 6 παρ. 5 τοῦ παρόντος. Αἱ τοιαῖα κῆται προκειμένου περὶ ὀρθοστατῶν τοῦ εἴδους τούτου πολλαπλασιάζονται ἐπὶ τὴν συντελεστὴν 1,2. Οἱ τέσσαρες ὀρθοστάται τοῦ πλαισίου τοῦ βαρούλκου θὰ συνδέωνται μεταξύ των καὶ πρὸς τὰς τέσσαρας πλευρὰς δι' ἀντεριεπιμάτων (τιραντῶν χιαστῶν).

Οἱ δύο πρὸς τὸ μέρος τῆς οἰκοδομῆς ὀρθοστάται στηρίζονται ἀνά 2,5 μ. δι' ἐγκαρσίων δοκίδων ἐπὶ τῆς οἰκοδομῆς, ὅλοι ὅμοι οἱ ὀρθοστάται ζευγνύονται εἰς τὰ σημεῖα ταῦτα δι' ὀριζοντιῶν δοκῶν ζεύξεως.

Ἄρθρον 23.

Χειρισμὸς βαρούλκου.

Ἡ ἀνάρτησις τῶν κάδων καὶ τῶν λοιπῶν ἐξαρτημάτων ἀνυψώσεως ἐπὶ τοῦ ἀγκίστρου θὰ ἐκτελεῖται μετὰ προσοχῆς εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἀντίστοιχος λαβὴ νὰ εἰσέρχεται ἀπολύτως ἐντὸς τοῦ ἀγκίστρου.

Τὰ χεῖλη τῶν ἀνηρτημένων κάδων κλπ. δεῶν νὰ εἶναι ὀριζόντια τὸ δὲ φορτίον οὐδέποτε νὰ ρθάνῃ εἰς τὰ χεῖλη ταῦτα.

Ἡ περιστροφή τοῦ τυμπάνου θὰ γίνεται πάντοτε ὑπὸ δύο ἐργατῶν εἰς περίπτωσιν δὲ καθ' ἣν τοῦτο εἶναι μεταλλικὸν δεῶν ὅπως φέρη καὶ ἀναστρακτικὴν κροτάλην (δύουχα).

Ἡ ἐναρξὶς ἀνυψώσεως καὶ καταβίβασεως ὡς καὶ ἐνδιάμεσος κράτησις δεῶν νὰ ἐπακολουθῆ κατόπιν συμπφωνημένων σημάτων τὰ ὁποῖα προφέρει ὁ ἐκάστοτε ἐπικεφαλῆς τῆς φορτίσεως.

Ἡ ἐκκίνησις ἀνυψώσεως θὰ γίνεται διὰ μικρᾶς ἐπιταχύνσεως, ἡ δὲ λοιπὴ ἀνύψωσις διὰ κανονικῆς καὶ σταθερᾶς ταχύτητος.

Κάτωθεν τῶν ἀναεῖβαζομένων φορτίων δεῶν νὰ μὴ ἴστανται οὐδεὶς ἐργάτης ὁ δὲ ἐκφωνῶν τὰ σήματα θὰ εὐρίσκειται εἰς μικρὰν ἀπόστασιν καὶ ἐκτὸς τοῦ πλαισίου τῆς ἐάσεως.

Ἄρθρον 24.

Μηχανικὰ βαρούλκα - μικτῆρες (μπετονιέρες).

1. Εἰς οἰκοδομικὰς ἐργασίας ὅπου διὰ τὴν ἀνύψωσιν τῶν ὑλικῶν χρησιμοποιούνται βαρούλκα κινούμενα μέσῳ κινητήρος. (ἀτμοῦ, ἐσωτερικῆς καύσεως, ἠλεκτρικοῦ ρεύματος) δεῶν ὅπως ἡ ἀνύψωσις τοῦ φορτίου γίνεται δι' εἰδικὸν καλῶθου ἢ κιβωτίου ὀλισθαίνοντος μεταξύ δύο ὀρθοστατῶν ὀλισθητῆρων, προσηρμοσμένων σταθερῶς κατὰ μῆκος τοῦ ἰκριώματος τοῦ βαρούλκου.

2. Τὰ μηχανικὰ βαρούλκα δεῶν νὰ φέρουν διατάξεις πειθῆσεως τοιαύτας ὥστε νὰ ἐπιτυγχάνεται καθ' αἰκνότηποτε σιγὴν κράτησις τοῦ φορτίου καθ' ὅλας τὰς δυνατὰς θέσεις.

3. Διὰ τὰ ὡς ἀνω βαρούλκα ἐφαρμόζονται ὄχι μόνον αἱ διατάξεις τῶν προηγουμένων ἄρθρων, ἀλλὰ καὶ οἱ κανονισμοὶ τῶν μηχανῶν κατεργασίας (ὀδοντωτοὶ τροχοί, ἄξονες, σφῆνες κλπ.) συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 14.3.34 Διατάγματος περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων τῶν πάσης φύσεως βιομηχανικῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἐργοστασίων κλπ., προτέτι δὲ δεῶν νὰ φέρωσιν εἰς ἐμφανὲς μέρος πίνακα ἐμφαινόντα τὸ ἀνώτατον ὄριον φορτίσεως.

4. Τὰ αὐτὰ περὶ προφυλάξεως ὀργάνων ἐν κινήσει περὶ ὧν ἡ προηγουμένη παράγραφος, ἰσχύουσι καὶ διὰ τοὺς μηχανικοὺς μικτῆρας.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Γενικαί προφυλακτικαί διατάξεις.

\*Άρθρον 25.

Κατεδαφίσεις.

1. Αί έργασίαι κατεδαφίσεως δέον νά ανατίθενται εἰς ἐμπείρους ἐργάτας, νά γίνωνται κατὰ τρόπον μεθοδικόν ἐκ τῆς κορυφῆς πρὸς τὴν βᾶσιν καὶ οὐχὶ ἐκ πλευρικῶν σημείων. Εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις καθ' ὅς τοῦτο ἐπιβάλλεται, δέον νά γίνεται ἐγκατάστασις ἰκριωμάτων συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν προηγουμένων ἀρθρῶν.

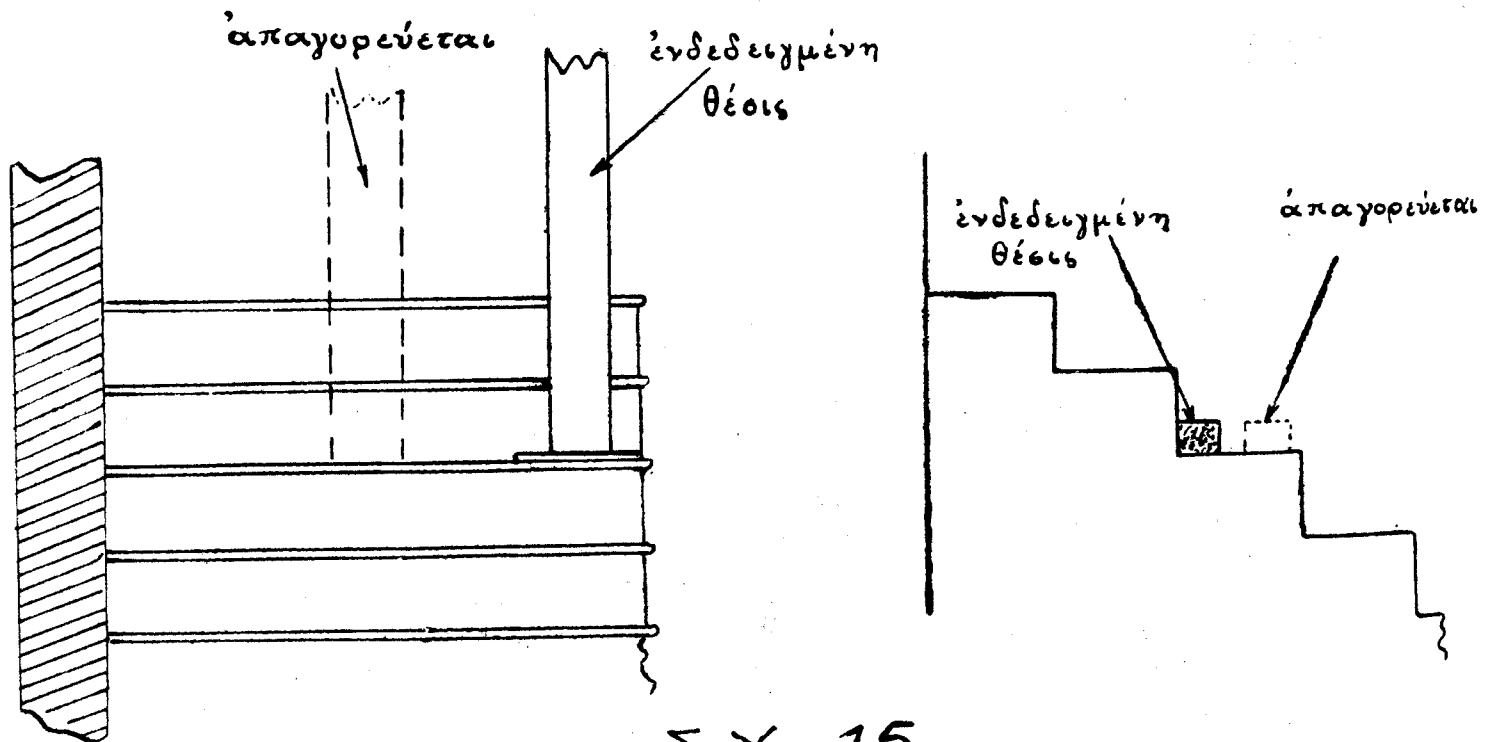
2. Εἰς περιπτώσεις ἐγέρσεως κονιορτοῦ δέον ὅπως ὁ ἀναλαβὼν τὴν ἐκτέλεσιν, ἐκ τῶν ἐν ἀρθρῷ 1 τοῦ παρόντος, ἐφοδιάξῃ τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἐργάτας διὰ προφυλακτικῶν διοπτρῶν ἐκ διαφανοῦς καὶ ἀχρώου ὑάλου.

\*Άρθρον 26.

\*Ανόρυξις θεμελίων.

1. Εἰς ἀνορυσσόμενα θεμέλια, τάφρους ἀσθέστου, ὑπόγεια κλπ. δέον νά τοποθετῶνται προφυλακτικοὶ χειρολισθήρες πέραξ τῶν ἀμῶν αὐτῶν.

Ἐφ' ὅσον δὲ πρόκειται περὶ τάφρου λίαν ἐπικινδύνου δέον κατὰ τὰς νυκτερινὰς ὥρας νά ἀναρτῶνται εἰς ἐπίκαιρα σημεῖα φωτεινὰ σήματα.



\*Άρθρον 28.

Φωταγωγοί, ἀνοίγματα.

Φωταγωγοί, χώροι ἀνεκυστήρων καὶ ἐν γένει ἀνοίγματα ἐπὶ τῶν διαπέδων δέον νά προστατεύωνται διὰ στερεῶν ξυλίνων κιγλίδων ὕψους τοῦλάχιστον ἑνὸς μέτρου, ἐφ' ὅσον δὲ δι' αὐτῶν δὲν ἐκτελεῖται ἐργασία, ἐξυπηρετοῦσα τὴν κατασκευὴν τῆς οἰκοδομῆς νά καλύπτονται διὰ στερεοῦ σανιδώματος.

\*Άρθρον 29.

Μεταφορὰ ὑλικῶν.

1. Ἡ διὰ τῶν χειρῶν μεταφορὰ ὑλικῶν ἐπιτρέπεται μόνον εἰς τὰς μέχρι δύο ὀρόφων οἰκοδομάς. Εἰς τοιαύτας μὲ πλειονὰς τῶν δύο ὀρόφων δέον ἀπαραιτήτως νά χρησιμοποιήται βαροῦλκον. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ ὑφ' ἐκάστου ἐργάτου μεταφερόμενον βάρος ἐπὶ τῶν ἰκριωμάτων δέον νά μὴ ὑπερβαίνει τὰ 40—45 χ)μα (30—32 ὀκάδες).

2. Ἀπαγορεύεται ἡ σύγχρονος ἀνοδος καὶ κάθοδος δύο ἐργατῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κεκλιμένου ἐπιπέδου ἢ κλίμακος. Ἡ

2. Εἰς ἐσκαφὰς καὶ ἀνορύξεις θεμελίων, ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 12 Ἰανουαρίου 1934 Δ)τος «περὶ κανονισμοῦ προβλέψεως ἀτυχημάτων εἰς ὑπαιθρίους ἐργασίας».

\*Άρθρον 27.

Κλίμακες, δίοδοι.

1. Αἱ κλίμακες, τὰ κεκλιμένα ἐπίπεδα καὶ πάντες οἱ διάδρομοι καὶ χώροι ἐν οἷς κυκλοφοροῦσιν οἱ ἐργάται δέον νά καθαρίζωνται καθημερινῶς ἤτοι νά ἀφαιροῦνται τὰ χώματα, οἱ λίθοι καὶ πάντα τὰ ἐκ τῆς ἐργασίας ἀποπίπτοντα ἀντικείμενα ἅτινα καθιστῶσι ὀλισθηροὺς καὶ δυσβάτους τοὺς ὡς ἄνω χώρους.

2. Ἡ τοποθέτησις τῶν ὑλικῶν θὰ γίνεσθαι κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε ὄχι μόνον νά μὴ ἐμποδίζηται ἡ ἐλευθέρη κυκλοφορία τῶν ἐργατῶν ἀλλὰ καὶ νά ἀποκλειθῆται ἐν περιπτώσει πτώσεως αὐτῶν ἡ ἐμφραξις τῆς διόδου ἢ ὁ τραυματισμὸς τῶν τυχόν διερχομένων.

3. Πᾶσαι αἱ μόνιμοι κλίμακες δέον νά ὀπλιζῶνται διὰ ξυλίνων, προσωρινῶν μὲν ἀλλ' ἀνεκτικῶν χειρολισθήρων.

4. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν αἱ βαθμίδες μονίμου κλίμακος χρησιμοποιοῦνται ὡς βάθρα ὀρθοστατῶν (στυλοστατῶν), ἐγκαρσίων δοκίδων (τροποξύλων) κλπ. δέον ἡ ἔδρασις αὐτῆ νά γίνεσθαι συμφώνως πρὸς τὸ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 15 σχεδιαγράμμα, εἰς τρόπον ὥστε νά μὴ δυσχεραίνεται ἡ διὰ τῶν βαθμίδων τούτων, ἀνοδος καὶ κάθοδος.

ἀνοδος ἢ ἡ κάθοδος τοῦ δευτέρου ἐργάτου θὰ πραγματοποιηθῆται μόνον ὅταν ὁ πρῶτος ἐγκαταλείψῃ ἐντελῶς τὸ κεκλιμένον ἐπίπεδον ἢ τὴν κλίμακα.

3. Ἡ περίπτωσις σπουδῆς ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἐργασίας θὰ ἀντιμετωπίζεται εἴτε διὰ χρησιμοποίησιν κεκλιμένου ἐπιπέδου ἐκ τεσσάρων μαδερῶν ἀποτελουμένου, εἴτε διὰ προσθήκης δευτέρου ποιούτου εἰς ἕτερον σημεῖον τῆς οἰκοδομῆς.

4. Ἡ μεταφορὰ τῶν ὑλικῶν καὶ ἡ ἀνάβασις διὰ κεκλιμένου ἐπιπέδου θὰ γίνεσθαι μέχρι τοῦ πρώτου ὀρόφου, τῶν λοιπῶν ἐξυπηρετούμενων διὰ τῶν ἐσωτερικῶν σταθερῶν κλιμάκων.

Ἐπίσης ἡ ἐξυπηρέτησις διαπέδου τοῦ ὁποίου ἡ σταθερὰ κλίμαξ εὐρίσκεται ὑπὸ κατασκευὴν ἢ εἶναι ἀνεπίκτος ἢ χρησιμοποιήσις αὐτῆς, δύναται νά γίνεσθαι διὰ κεκλιμένου ἐπιπέδου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ μῆκος τοῦ κεκλιμένου ἐπιπέδου δύναται νά ὑπερβῇ τὰ 12 μ. τρηομένων τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθροῦ 11 τοῦ παρόντος. Ἐπίσης χρησιμοποιήσις

κεκλιμένου επιπέδου επιτρέπεται διά την εξυπηρέτησιν δαπέδου υπό κατασκευήν εκ του ήδη κατασκευασθέντος.

5. Διά την μεταφοράν υλικών επί δαπέδου εκ μπετόν εν κατασκευή, δέον να τοποθετώνται επί του δαπέδου τούτου μαδέρια σχηματίζοντα ευρύτερον διάδρομον δι' ου να επιτυγχάνεται ή ελεύθερα κυκλοφορία των έργατων.

6. Η πρόχειρος στάθμευσις ή τοποθέτησις μηχανικών εργαλείων και μηχανημάτων διά την εκτέλεσιν των οικοδομικών έργων ως αερόσφραι, ήλεκτρογεννήτριαι και λοιπά μηχανικά κινήτα συγκροτήματα δέον να γίνωνται εις τοιαύτας θέσεις της οικοδομής ώστε να μη επηρεάζηται εκ των κρδασμών των και της εν γένει λειτουργίας των, ή ανδρακτικότης τόσο των εκσκαφών και των δομωμένων τοίχων όσον και ή σταθερότης των ιδιωμάτων.

7. Εις τας οικοδομικάς εργασίας απαγορεύεται ή εν γένει χρησιμοποίησις φορητών ήλεκτρικών συσκευών (φορηταί λυχνιαί, ήλεκτροδράπανα κλπ.). Δύναται να επιτραπή ή χρησιμοποίησις αυτών μόνον εις τας περιπτώσεις παροχής εναλλασσομένου ρεύματος και εφ' όσον παρεμβάλλεται μεταξυ τροφοδοτικής ήλεκτρικής πηγής και φορητής συσκευής μετασχηματιστής υποβάσεως τάσεως, ώστε ή τελευταία αύτη να λειτουργή υπό τάσιν το πολύ 42 βόλτ.

#### Άρθρον 30.

##### Εργασία ξυλουργών.

Οί ξυλουργοί κατά την σύνθεσιν των ιδιωμάτων, και εν γένει κατά τας ξυλουργικάς εργασίας, δέον όπως χρησιμοποϊώσιν ως βάθρα εφ' ών θα ίστανται μαδέρια τομής 6X25 εκ. απαγορευομένης της χρησιμοποίησεως διπλοσανιδίων.

Επίσης εις τας ως άνω εργασίας και γενικώς τας εκτελουμένας επί σημείων επικινδύνων δέον όπως άπαντες οί εργαζόμενοι φέρωσι ζώνην ασφαλείας προσδεδεμένην διά σχοινίου επί σταθερού σημείου της οικοδομής.

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

##### Κανονισμός Εργασίας — Εξόρυξις.

#### Άρθρον 31.

Απαγορεύσις εργασίας κάτωθεν επικινδύνων χώρων κλπ.

1. Απαγορεύεται ή εκτέλεσις εργασίας παρασκευής κάσπης και συναφών εργασιών ως και ή ανόρυξις τάφρων άσβέστου κλπ. κάτωθεν των ιδιωμάτων, φωταγωγών, κεκλιμένων επιπέδων, ανοιγμάτων όρβρων και παρομοίων και εν γένει κάτωθεν σημείων αφ' ών είναι δυνατή ή πτώσις υλικών κατασκευής.

2. Απαγορεύεται ή εντός του πλαισίου της βάσεως του βαρούλκου εκτέλεσις εργασίας αναμίξεως, πληρώσεως κάδων, σκυροκονιάματος κλπ.

3. Απαγορεύεται ή επί των δαπέδων των ιδιωμάτων και λοιπών χώρων διελεύσεως εργατων, εναπόθεσις εργαλείων. Οί χρησιμοποιούντες τοιαύτα δέον να ώσιν εφοδιασμένοι διά μικρών κίεωτίων ή φορητών σάκκων.

4. Αί τάφροι άσβέστου δέον να περιφράσσωνται δι' ισχυρού προφυλακτήρος.

5. Αί εκφορτώσεις αυτοκινήτων προσκομιζόντων υλικά θα γίνωνται εις χώρους κατάλληλους προς τούτο διασκευασμένους και μετά της προσηκούσης προσοχής ίνα μή, εξ άποψου εκφορτώσεως, προκληθή χαλάρωσις των βάσεων των ιδιωμάτων ή επικίνδυνος δόνησις επί των ξυλοτύπων και των υπό κατασκευήν τοίχων ή διαφυγή των υλικών εντός των υπογείων.

6. Οί εργαζόμενοι επί κεκλιμένων επιπέδων, γεισομάτων στεγών και εν γένει σημείων επικινδύνων δέον να εφοδιαζώνται δι' ισχυράς ζώνης και προσδέωνται εις σχοινίον στερεώς προσδεδεμένων εκ σταθερών σημείων της οικοδομής ή του υπό κατασκευήν έργου.

#### Άρθρον 32.

##### Διαλογή προσωπικού.

1. Εις πάσας τας υπό του παρόντος διατεμέναις εργασίας δέον να απασχολούνται πρόσωπα αποδεδειγμένως ικανά τα όποια γνωρίζουσι καλώς τα απαιτούμενα μέτρα προσυλάξεως και εργαζόνται μετά της δεούσης προσοχής, εις δε τας ειδικάς τεχνικάς εργασίας δέον να απασχολώνται πρόσωπα εφοδιασμένα υπό της οικείας αρχής διά του συμφωνηθέντος προς την κειμένην νομοθεσίαν προδεδειγμένου πτυχίου ή άδειας εκτελέσεως των ειδικών τούτων εργασιών.

2. Απαγορεύεται ή εργασία επί ιδιωμάτων ως και ή εν γένει εν ταις οικοδομικάς εργασίας απασχόλησις προσώπων πασχόντων από σκοτοδινίας, λιγνύρας, επιληψίας, σπασμούς, βαρυκόϊαν, ισχυράν μυωπϊαν ή άλλα σωματικά πάθημοια ελαττώματα, καθιστώνται επικινδύνον την εργασίαν όχι μόνον εις τα άτομα ταύτα αλλά και εις τους λοιπούς εργαζομένους.

#### Άρθρον 33.

##### Εργασίας κατά τας νυκτερινάς ώρας.

Εκτέλεσις εργασιών περί ών τό παρόν Δίγμα απαγορεύεται κατά τας νυκτερινάς ώρας.

Κατ' εξαίρεσιν επιτρέπεται νυκτερινή εργασία όσας ή εκτέλεσις αυτής είναι αναγκαία προς όργανωσιν μέτρων σωτηρίας, προς πρόληψιν άτυχημάτων ή εις περιπτώσεις άνωτέρας έίας, μόνον όμως καθ' ό μέτρον αναγκαίοι τούτο ίνα άποτραπή σοβαρά βλάβη εις την τακτικήν πορείαν της εργασίας.

Επίσης νυκτερινή εργασία εκ τεχνικών ή δημοσίας όφελείας λόγων επιβαλλομένη, δύναται να επιτραπή εις οικοδομήν τριών όρόφων και άνω, ως επίσης προς άποπεράτωσιν αυτής λόγω καθυστέρησεως προελθούσης εξ άπροβλέπων αιτίων.

Εις άμφοτέρας τας άνωτέρας περιπτώσεις δέον ή εργασία να διεξάγηται υπό τεχνητού φωτισμού διανεμομένου υπό την αυτήν έντασιν εφ' ολοκλήρου του πεδίου της εργασίας.

Αί αναφερόμεναι εργασίας δέν δυναται να εκτελεσθώσιν ή κατόπιν έγγραφου άδειας χαρηγούμενης υπό του Επιθεωρητού ή Επόπτου Εργασίας της άρμοδίας περιφερείας Επιθεωρήσεως, όπου δε δέν υπάρχει τοιούτος υπό της Αστυνομικής Αρχής.

#### Άρθρον 34ον.

##### Εργασίας εν περιπτώσει έροχής

Εν περιπτώσει έροχής αί εργασίας της οικοδομής αίτινες παρεμποδίζονται άμέσως υπό ταύτης θα διακόπτωνται. Η επανάληψις των ούτω διακοπείσων εργασιών θα γίνεται μετά παρέλευσιν μίας ώρας τουλάχιστον από της καταπαύσεως της έροχής.

#### Άρθρον 35ον.

##### Πόσιμον ύδωρ

Έκαστος εργατής υποχρεούται να είναι εφοδιασμένος δι' άτομικού κυπέλου. Ο εργοδότης υποχρεούται να μεριμνά διά την παροχήν καθαρού ποσίμου ύδατος. Όπου δέν υπάρχει κεντρική ύδρευσις της πόλεως χρησιμοποιούνται ύδραιοι πάντοτε κεκαλυμμένοι ή έτερα δοχεία εκ των οποίων θα λαμβάνεται το ύδωρ διά μικρού σωλήνος και ανακλίσεως των δοχείων τούτων. Όποσδήποτε το στάμιον γαμώσεως είτε θα είναι μικρον είτε θα είναι κεκαλυμμένον εις τρόπον ώστε να είναι άδύνατος ή διά των κυπέλων άντλησις του ύδατος.

Την μερίμναν της καθαριότητος, πληρώσεως και μεταφοράς εις τους διαφόρους όρόφους των ύδρϊων ή των δοχείων αναλαμβάνει ό φύλαξ της οικοδομής.

#### Άρθρον 36ον.

Επίβλεψις και παρακολούθησις οικοδομικών εργασιών  
Διά την διαρκή επίβλεψιν και επιμέλειαν της εφαρμογής

των διατάξεων του παρόντος, δέον άπρακτικώς όπως εις τας οικονομικας εργασίας και ειδικότερον εις τας οικοδομικας άνω των δύο όρόφων παρίσταται άνελλιπώς και καθ' όλην την διάρκειαν της ημερησίας εργασίας εν εκ των εν άρθροις 1 και 38 αναφερομένων προσώπων.

Άρθρον 37.

Αναγγελία άτυχημάτων.

1. Οί εν τῷ πρώτῳ άρθρῳ του παρόντος αναφερόμενοι, εν περιπτώσει άτυχήματος επισυμβάντος εν τῷ τόπῳ τῆς εργασίας εις τινα των εργαζομένων, υποχρεούνται να ειδοποιῶσι παραχρῆμα, άνευ άναβολῆς και δια του ταχύτερου μέσου την πλησιέστεραν Αστυνομικὴν Αρχήν, ν' αναγγέλλωσι δε συγχρόνως και εντός 24 ὡρῶν τὸ άτύχημα εις τὴν οικείαν Επιθεώρησιν Εργασίας και ἐφ' ὅσον πρόκειται περί σοβαροῦ τραυματισμοῦ ἢ θανάτου να διατηρῶσι άμετάβλητα πάντα εκείνα τὰ στοιχεῖα ἄτινα δύναται να χρησιμεύσωσι πρὸς ἐξακριβῶσιν των αιτίων του άτυχήματος.

2. Το εν τῷ άρθρῳ 36 αναφερόμενον υπεύθυνον πρόσωπον υποχρεῦται εὐθὺς ὡς συμβῆ τὸ άτύχημα να μεριμνήσῃ δια τὴν άμεσον μεταφορὰν του παθόντος εις τὸ πλησιέστερον φαρμακεῖον πρὸς ἐπίθεσιν του τραύματος του και ἐκεῖθεν εις νοσηλευτήριον, ἐφ' ὅσον ὅμως πρόκειται περί σοβαρωτέρου τραυματισμοῦ, εις τὸν Σταθμὸν Πρώτων Βοηθειῶν και ἐκεῖθεν εις θεραπευτήριον πρὸς νοσηλείαν.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Γενικαὶ Διατάξεις.

Άρθρον 38.

Υπεύθυνοι δια τὴν ακριβῆ εφαρμογὴν του παρόντος εἶναι οἱ ιδιοκτῆται, μηχανικοὶ αρχιτέκτονες, εργολάβοι, υπεργολάβοι και λοιποὶ εντεταλμένοι τὴν ἐπίβλεψιν των εν άρθρ. 1 εργασιῶν.

Άρθρον 39.

Ο έλεγχος και ἡ ἐπίβλεψις τῆς εφαρμογῆς του παρόντος ἀνατίθεται εις τὰ ὄργανα του Σώματος Επιθεωρήσεως Εργασίας και τας Αστυνομικας Αρχάς.

Τὰ ὄργανα του Σώματος Επιθεωρήσεως Εργασίας και τὰ Αστυνομικα τοιαῦτα, δικαιούνται να διατάσσωσι τὴν διακοπὴν τῆς εργασίας εις ἄς περιπτώσεσιν κατὰ τὸν διενεργούμενον έλεγχον διαπιστώσωσι ὅτι εις τὸ ὑπὸ κατασκευῆν ἔργον δὲν ἔχουν ληφθῆ τὰ ὑπὸ του παρόντος προβλεπόμενα μέτρα ασφαλείας και ἐφ' ὅσον εκ τῆς ἐλλείψεως τούτων δημιουργεῖται άμεσος κίνδυνος άτυχήματος.

Άρθρον 40.

Πᾶσα παράβασις των διατάξεων του παρόντος διώκεται και τιμωρεῖται συμφώνως πρὸς τας διατάξεις του άρθρου 3 του Νόμου ΓβΛΔ' ὡς τούτο ἐτροποποιήθη δια των άρθρ. 6 παράγραφος 3 του Νόμου 2193 και του άρθρου 1, Β του Νόμου 2943 τῆς 21 Ιουλίου 1922 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως εργατικῶν τινῶν Νόμων».

Άρθρον 41.

Ἡ ισχύς του παρόντος αρχεται μετὰ (2) δύο μῆνας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εις τὴν Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Εργασίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεται τὴν δημοσιεύσιν και ἐκτέλεσιν του παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 17 Φεβρουαρίου 1956.

**ΠΑΥΛΟΣ  
Β.**

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ  
**ΣΤ. ΠΟΥΛΥΣΤΟΠΟΥΛΟΣ**